

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnništvo v
Katoli. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vseprijemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 216. 217.

V Ljubljani, v soboto 21. septembra 1901.

Letnik XXIX.

P. n. volivcem katoliško-narodne stranke!

Volivna borba je končana; sè zadovoljstvom in ponosom gledamo na izid! Ne le, da je katoliško-narodna stranka sijajno varovala svoje posestno stanje, priborila je še dva nasprotna mandata in prvič dobila trdna tla v mestnem volivnem okraju.

Prijetna dolžnost nas veže, zahvaliti se iskreno vsem, ki so do tega srečnega izida pripomogli.

Čast in hvala pred vsem zavednim kmetiskim volivcem, ki so kakor uzorno disciplinirana armada z moškim ponosom korakali na volišče in uprizorili temeljiti poraz lažilberalne stranke dne 12. septembra.

Čast in hvala pa tudi našim zavednim volivcem v edinem kmetiskem volivnem okraju, kjer smo propadli: V najtežavnejših okoliščinah, kljub silnemu pritisku in drugim težkočam, spolnili so svojo dolžnost in dali spričevalo svojemu moškemu prepričanju.

Tudi tukaj se v doglednem času poruši pičla nenaravna „večina“, ki je odločila za liberalno stranko.

Čast in hvala katoli. narodnim mestnim volivcem! Z moško odločnostjo in pogumnostjo so korakali proti starim navidezno nepremagljivim liberalnim postojankam, napram koaliciji vseh zakletih sovražnikov ljudstva, razne narodnosti in raznega stanu. In po božji milosti ta napor ni bil brez uspeha: padla je jedna najvažnejših liberalnih trdnjav, Idrija! Največje mesto v deželi za glavnim mestom ima katoliško-narodnega poslanca! To je veseli, sijajni uspeh volivne borbe dne 19. septembra!

Vsem kličemo ob sklepu volitev: Pogumno naprej! Za ves trud in vse žrtve plačaj v prvi vrsti dobri Bog!

V Ljubljani, 21. sept. 1901.

Osrednji volivni odbor katoliško-narodne stranke.

P. n. volivcem za deželni zbor kranjskil

Dne 12. in 19. septembra izkazali ste nam zaupanje, izvolivši nas deželnimi poslanci.

Iskreno se zahvaljujemo za to častno zaupanje!

Skušali bomo, da zaupanje s svojim delovanjem opravičimo.

Svesti smo si, da imamo svoje mandate zahvaliti pravemu prepričanju in svobodni volji ljudstva.

Zato pa nimamo in ne poznamo drugega smotra, nego z Božjo pomočjo delovati za pravi blagor, napredek in pravice ljudstva, po starem vseslovenskem geslu:

Vse za vero, dom in cesarja!

V Ljubljani, 21. septembra 1901.

Mihael Arko, Dr. Janko Brejc, Oton pl. Detela, Franc Drobnič, Josip Dular, Franc Jaklič, Franc Košak, Dr. Janez Ev. Krek, Andrej Mejač, Primož Pakiž, Viljem Pfeiffer, Josip Pogačnik, Fran Povše, Dr. Viljem Schweitzer, Dr. Ivan Šusteršič, Dr. Ignacij Žitnik.

Volitve v mestih in trgih.

Predvčerajšnji vojni dan se je končal s silnim udarcem za liberalno stranko: Idrija je padla! S 161 glasovi proti 113 je bil pri ožji volitvi izvoljen kandidat katoliško-narodne stranke, dekan Mihael Arko. Bil je zadnji volilni izid sedanje borbe, in bil je v resnici sijajen.

Ta velevažna, velepomembna volitev zasluži, da se podrobneje bavimo z njo.

Pred vsem moramo s posebno pohvalo omeniti lokalno vodstvo katoliško-narodne stranke v Idriji. To vodstvo zasluži občudovanje cele naše stranke in nasprotnikov.

To vodstvo je pokazalo, kaj se tudi v mestih doseže, če se trezno, dosledno in odločno sistematično dela. Lokalna organizacija katoliško-narodne stranke v Idriji bodi vzgled vsem drugim mestom in trgom! Korak za korakom so naši tam napredovali — sredi besne gonje liberalnih mogotcev so gradili trdnjavo naše organi-

zacije, neumorno in požrtovalno so delovali, tako dolgo, da je prišel plačilni dan, sramotni polom stranke brezsrčne surove gonje. Kakšen je bil položaj v Idriji pred šestimi leti, kakšen je danes! Pred šestimi leti je zmagal liberalni kandidat s 130 glasovi proti 80! Danes pa je liberalna stranka v Idriji popolnoma poražena, kljub temu, da je z njo marširalo vse uradništvo, od prvega do zadnjega, vstevši vse Nemce in Čehce. Zoper vso to koalicijo je zmagala katoliško-narodna stranka! Idrijski izgled kaže, da je moč liberalne stranke v mestih in trgih le od danes do jutri — treba je le organizirati ljudstvo in vse liberalno nasilstvo z vsemi zavezniki vred nič ne premore.

Preidimo k volitvi sami.

V prvem volivnem potu je imela katoliško-narodna stranka 125 glasov, liberalna 127, socijalno demokratična pa 33.

V ožji volitvi so poskočili naši glasovi na 161, liberalni pa padli na 113. Tu vidimo, da je liberalna stranka pri ožji volitvi bila že v deruti, ker niti svojih prvi pot dobljenih 127 glasov ni znala ohraniti — premoč zmagovite prodirajoče katoliško-narodne stranke je potegnila pri ožji volitvi očitno na se tudi take glasove, ki so bili prvi pot oddani za liberalno stranko.

Odločili so pa zmago socijalni demokratje. O tem ni nobenega dvoma in nelojalno bi bilo od nas, ko bi tega odkrito ne priznavali. Iz lastne moči bi katoliško-narodna stranka v ožji volitvi ne mogla doseči mnogo čez 130 glasov. Če bi se bili socijalni demokratje nagnili na liberalno stran, bi bila poslednja zmagala v ožji volitvi. To dejstvo se nam zdi neovrgljivo.

To dejstvo je katoliško-narodni stranki le v čast. Socijalno-demokratična stranka je na Kranjskem poleg katoliško-narodne edina ljudska stranka. Kljub temu se je doslej dala vedno po raznih frazah zaslepiti, da je v borbi mej katoliško-narodno in liberalno stranko podpirala poslednjo. Toda pošteno ljudsko delovanje katoliško-narodne stranke je konečno moralo vzbuditi odkrito spoštovanje tudi socijalnih demokratov. In kranjska socijalna demokracija je prva iz tega izvajala logične posledice, kot ljudska, demokratična stranka je pomagala pri ožji volitvi drugi ljudski, če tudi od-

ločno katoliški stranki: katoliško-narodni stranki. Ob tla z ljudstvu sovrašnim liberalizmom! to je bil predvčeršnjim bojni klic ljudstva v Idriji in ljudstvo je zmagalo, dvignilo na svoj ščit katoliško-narodnega moža, požrtvovalnega prijatelja delavskega ljudstva idrijskega, gospoda dekana Arkota!

Baš v tem je velik pomen idrijske volitve: da je ljudstvo, brez razlike strank, spoznalo vso lažljivost in škodljivost liberalizma in se oklenilo katoliško-narodnega moža, in celo duhovnika!

Pa če tudi, ne glede na zmago, štejemo samo katoliško-narodne glasove, vidimo velikanski napredek samo od zadnjih državnozborskih volitev sem. Takrat je naš kandidat Suman dobil 100 glasov, mej temi okroglo 20 uradniških glasov, prav naših torej samo 80. Zdaj pa je gospod Arko dobil takoj prvo pot samo naših glasov 125! Kak ogromni napredek v tako kratkem času!

Toliko o volitvi sami.

Politični pomen te volitve je neprecenljive vrednosti za katoliško narodno stranko. Prvič se je katoliško-narodni stranki posrečilo, priboriti si mestni mandat, in sicer enega najvažnejših mandatov, kar jih oddaja kranjska dežela. Sedaj imamo trdno postojanko v mestih. S tem dobi cela situacija v deželnem zboru novo lice. Katoliško-narodna stranka, kot prava ljudska stranka, reprezentuje sedaj tudi v deželnem zboru vse sloje naroda. Liberalci ne morejo več trditi, da bi bili edini reprezentanti mest in trgov.

Naravno je, da je idrijski izid liberalce silno poparil. Klaverno so posejali včeraj po ljubljanskih gostilnah in kavarah — vse je preobvladala zavest, da je Idrija prizadela liberalni stranki uprav smrtonosen udarec. Mi se v tem z liberalci popolnoma strinjamo, svetujemo jim pa, naj vzroke tega propadanja svoje stranke iščejo le v domači hiši. Tam jih sigurno najdejo. V Idriji je bila izborna agitatorka za katoliško-narodno stranko — liberalna „Jednopravnost“. Neumno, surovo in zlobno pisarjenje tega lista je pregnalo vse ljud-

LISTEK.

Gorje ti, ubogi kmet, gorje!

Liberalci divjajo. Kmet ni hotel upogniti svojega tilnika pod njihov jarem. To je nečuvstvo, saj so mu tako lepo govorili in pisali pred volitvijo. Takrat jim je bil zaveden, bistrega uma, takrat so rekli, da morajo sami kmetje v deželni zbor, potem prišije solnce boljše bodočnosti.

Tako je bilo pred volitvami. Toda kmet liberalcev ni maral. Zato so pa sedaj vrgli liberalci krinko raz obraz in zmerjajo kmeta, da je groza.

Eden najglasnejših v tem »koru maščevanja« je dolenski sotrudnik »Slovenskega Naroda«. Mož nima s svojo politiko na kmetih sreče. Leto za letom vrača se iz volilnega boja na kmetih premagan domu. Tudi letos se mu ni godilo bolje. Sedaj pa je izlil skodeljico svoje jeze v četrtkovo šte-

vilko »Slov. Naroda«. Ta članek je zelo poučljiv in sicer samo v enem oziru, ker nam namreč popolnoma jasno pove, kako sodijo liberalci o kmetu.

Poberimo iz omenjenega članka najbolj mastne ocvirke, da tudi naši bralci spoznajo, kako pri srcu je naš kmet liberalcem. Torej: »Prav blizo je naš kmet laškemu in španjskemu... Tlakovska ponižnost mu tiči še v njegovi krvi... Klobuk dene pod pazduho, če »gospoda« le vidi. Pravi suženj! Predno to pasjo naravo iz svoje krvi izloči, treba je dolgo časa... postal je malo izbirčen v sredstvih. Postal je potuhnjenec, postal neodkritosrčen... Ta kmet ne ve nič o tem, kaj je dež, kaj je solnce, kaj so sploh naravne moči... Trgovati je treba s krvomočnimi kravami in z okuženimi prašiči, da se le kaj zasluži, kaj, če je to nemoralno. Saj misijon vse grehe odpusti. Za majhne svote se pravi. Pri-sege so navadno razsodilno sredstvo. Pri-sega se, da joj... splošna nečistost doma,

spojena z božjimi poti... Kmet... je potuh-njenec, ki vse obljubi, besede pa ne drži, ali pa je neodkrit in bojazljiv. Tudi prav grde narave zna biti... Brati ne zna in duševnih potreb nima nobenih...«

Kaj neda, prav čedna zbirka! Tako govore liberalci s kmetom po volitvah. Kar vsi divji so, in ker jeza slepi človeka, res ne vidijo, kako strašno spričevalo dajejo novi šoli in svojim prijateljem med učitelji s trditvijo, da kmet ne zna brati, da ne ve nič o tem, kaj je dež, kaj solnce, kaj so naravne moči. Saj hodi kmet že nad trideset let v moderno šolo. Ako je res, kar trdijo liberalci, potem naj nikari več tako na ves glas ne hvalijo novodobne šole. Naj bi ta brez hudobnega namena zapisana opazka vsaj nekoliko ohladila strašno liberalno jezo nad porazom v kmetiskih občinah. Le ne kar slepo okolo sebe otepati, ker sicer članek zadene samega sebe. Quidquid agis, prudenter agas, et respice finem, to zlato pravilo velja

tudi liberalnim člankarjem. Na eni strani strašno hvaliti novodobno šolo, na drugi tako ostro obsojati njene sadove, to ne gre, ali vsaj prav pametno ni.

Pametno pa tudi ni, pred volitvami se kmetu laskati, prav precej po volitvah pa ga zmerjati. Kmet ni neumen in dobro zapazi take reči, pa zapomni si jih tudi. Tako ravnanje torej ni politično previdno. Mi prav nesebično in kolegijalno na to opozarjamo liberalce. Prvo pravilo v politiki je: Ne delaj neumnostij! Upamo, da zadostuje tako razsvitljenim, z vso modrostjo naše dobe napolnjenim glavam, kakor so liberalne, že ta diskretni migljaj.

»Narodov« članek piše: »Kuratelja tega duhovenstva zapravi našo kmetijo s kmetom vred in mi smo narod kulijev za večne čase, če bomo sploh še slovenski znali.« Ja, dragi članek, potem, ko smo prebrali Vaš članek, moramo utemeljeno prašati: Ali mislite, da sedaj znate?

stvo iz liberalnega tabora. Ostala je sama klika, koja so podpirali pri volitvi vsi uradniki.

In tako bode v preglednem času tudi drugod v lepi kranjski deželi: Razdivjana »Narodova« klika bode ostala sama! To delo se bode izvršilo korak za korakom v prihodnjih šestih letih.

Slov. mestna ljudska šola v Gorici.

»Gorica« piše: Kakor je znano, je upravno sodišče na Dunaju, torej zadnja inštanca, vsled utoka goriške mestne občine uničilo odlok naučnega ministerstva, s katerim je bilo goriški mestni občini zaukazano, da preskrbi za slovensko mestno ljudsko šolo druge prostore, nego so oni v nesrečni Cattinelijski vojašnici, ki ne odgovarjajo šolskim predpisom niti glede kraja, na katerem se nahajajo, niti glede svoje notranje uredbe. Ali ta razsodba najvišje inštanice, o kateri sam človek ne ve, kako je moglo priti do nje, pa ni nikakor mogla prepričati roditeljev slovenskih otrok v mestu, da bi vsled te razsodbe postalo omenjeno poslopje sposobno in pripravno za šolo, ampak oni so ostali prej ko slej trdno uverjeni, da se jim godi krivica: da je to poslopje nesposobno, nezdravo in deloma tudi čezpostavno preoddaljeno od njih bivališč, in niso hoteli na nikak način pošiljati svojih otrok tja v šolo. Da bi pa slovenski otroci ne ostali brez pouka, skrbelo je, dokler je to šlo, vodstvo »Solskega Doma«. Ali »Solski Dom« ni v prvi vrsti tukaj za to, da skrbi za tako šolo, kakor je ljudska šola in sploh za jednake šole, za katere skrbeti so po postavi obvezane občine in država. »Solski Dom« si je postavil nalogo skrbeti v prvi vrsti za izobraževanje slovenske mladine v raznih drugih strokah, ki bi odpirale, ako si jih naša mladina prisvoji, iste pot v razne panoge življenja. Tako se nahajajo že zdaj na »Solskem Domu« poleg 7 razredov ljudske šole še moška obrtna šola s 3 razredi in strokovni šoli a) za umetno vezenje in belo šivanje, b) za krojenje in šivanje oblek, s katerimi šolami je združena obrtno-nadaljevalna šola za deklice z 2 razredoma. — Društvo vzdržuje tri otroške vrte na raznih krajih v mestu.

Lani pa sta se ustanovili pripravljavnici za srednje šole in za žensko izobraževališče. Za vse te učne zavode pa je treba posebnih prostorov. Tako je torej prišlo, da je moglo vodstvo »Solskega Doma« prevzeti dečke le še do 3. razreda.

Kdor bi pa hotel vpisati dečke v četrto ali pa v peti razred, mu ne preostaja, ako hoče, da mu otrok v šolo hodi, drugega, nego da ga vpiše v mestno slovensko ljudsko šolo, ki se, kakor rečeno, nahaja v oni nesrečni Cattinelijski vojašnici. Vodstvo »Solskega Doma« je torej stariše na to opozorilo, a stariši niso nikakor voljni, vpisati otrok v šolo, ki se, kakor pravijo oni, in se gotovo tudi ne varajo, nahaja v nesposobnih in tudi postavno preoddaljenih prostorih. Zato so se pa zbrali v nedeljo dne 15. tega mes. na povabilo roditelja Bernika v Attemsovi gostilni, da se tam posvetujejo, kaj naj bi ukrenili, da bi se njih opravičenim zahtevam konečno vendar-le jedenkrat zadoštilo. Prišlo jih je kakih 130.

Sklicatelj Bernik je zbrane pozdravil ter jim pojasnil namen shoda. Pojasnilo se jim je, v kakem stanu da se nahaja vprašanje slovenske ljudske mestne šole in kako da je s prostori v »Solskem Domu«, kar so zbrani vzeli na znanje.

Na to pa so se prečitale sledeče resolucije, ki so bile jednoglasno sprejete.

1. Svojih otrok ne vpišemo v Cattinelijsko vojašnico, in če jih je kdo vpisal, delati je na to, da jih izbriše.

2. Izvoli se deputacija štirih članov, ki naj gredo danes ali jutri:

a) k mestnemu županu ali njegovemu namestniku ter zahtevajo, da priskrbi mesto nemudoma za slovensko mestno ljudsko šolo potrebne prostore na primernem kraju, to je: kolikor mogoče v središču mesta;

b) k okrajnemu glavarju ali njegovemu namestniku s prošnjo, da naj vlada posreduje in dela na to, da se slovenskim

roditeljem v Gorici izpolni brez odloga pod a) navedena zahteva.

3. Izvolijo se trije zastopniki slovenskih roditeljev v Gorici z nalogo in pooblastilom, da sestavijo in odpošljejo potrebne vloge:

a) na mestno starišinstvo goriško, da poskrbi nemudoma slovenski mestni ljudski šoli potrebne prostore na primernem kraju, namreč kolikor mogoče v središču mesta, v prvi vrsti za tiste otroke, katerih ni mogel sprejeti »Solski Dom«;

b) na c. kr. deželni šolski svet, da naj porabi vso svojo moč in svoj vpliv v to, da se slovenskim roditeljem v Gorici in njih otrokom brez odloga izpolni zahteva, izražena pod a), ter da naj uradoma (kakor je storil v Podgori za italijanske otroke) da prešteti slovenske šolski dolžnosti podvržene otroke v mestu goriškem (izvemši one, ki so všolani pod Ajsovice), ter naj izda nov ukaz radi ustanovitve slovenske javne ljudske šole z ozirom na število otrok, ki se na tak način konstatira;

c) na c. kr. ministerstvo za bogočastje in uk, da razveljavi sklep dež. šol. sveta z dne 11. nov. 1895, s katerim je bila odobrena za šolske namene Cattinelijska vojašnica ker postopanje pri dotičnem sklepanju je bilo nepostavno.

4. Ti zastopniki naj sestavijo natančni imenik tistih otrok, ki so že hodili v šolo, a letos ne morejo hoditi, ker »Solski Dom« jih ni mogel sprejeti, a mesto jim ni priskrbelo potrebnih prostorov; ter naj priložijo ta imenik vsem navedenim vlogam z opombo, da mesto niti tistih poprav ni izvršilo, katere je šolska oblast zahtevala v Cattinelijski vojašnici.

V takem stanju se torej nahaja slovensko ljudstvo šolstvo v Gorici. Take so razmere na »Solskem Domu« in take glede slovenske mestne ljudske šole. Razsodni čitatelj bodisi kakoršnegakoli političnega prepričanja, naj trezno in mirno sodi, ako je res opravičeno očitje izdajalskega, herostratskega peresa, da slovensko šolstvo v Gorici propada in sicer vsled krivde sedanjega vodstva »Solskega Doma«. Pride še čas, ko bomo natančneje govorili o teh razmerah ter razkrinkali one ljudi, katere je lastno koristolovje in slepa strast tako daleč prignala, da jim ni popolnoma nič mar s srečo našega slovenskega ljudstva in kateri bi, ako bi mogli, z jednim samim udarcem razbili vse to, kar je v desetletjih zgradil velik trud in velike žrtve slovenskih rodoljubov — rodoljubov, ki so vse svoje življenje, vse svoje skrbi in vse svoje imetje položili na oltar domovine!

Za danes pa opozarjamo ter prosimo vse prave slovenske rodoljube, katerim je dobrobit naše slovenske stvari v mestu in na deželi še količkaj pri srcu, naj z gnjevom prezirajo vse hujskarije ter vse zlobne nakane domačih Herostatov ter naj še nadalje kakor dozdaj po moči podpirajo to vzvišeno podjetje, v katerem jedinem nam je zagotovljen naš narodni obstanek, — podjetje, ki je rodilo že toliko lepega sadu v našem mestu, o čemur se lahko vsakdo prepriča, hodeč po ulicah in šetališčih goriških. Da je temu res tako, mora priznati pa najbolj oni, ki je poznal Gorico v tem pogledu pred 20 leti in jo primerja s sedanjostjo.

Zabranjene skupščine za hrvaški kolegij.

Iz Zagreba, 18. sept.

Pred nedavnim je prinesel »Obzor« članek povodom žalostnega dogodka v Rimu, v katerem dokazuje, da se Hrvati morejo zanašati le na papeža Leona XIII in episkopat hrvatski. In v resnici je tako. Kdor je pozorno motril razvitek dogodkov v Rimu precej od začetka, ko so besni talijomani napali zavod sv. Jeronima, do obsodbe sodnika rimskega, po kateri se napadači ne obsojajo, marveč delo njihovo deloma odobruje in potrjuje s tem, da se je priznal komisar za zdaj kot pravi upravitelj zavoda, prepričan se je, da je to istina.

Če kaj, je morala gotovo ta obsodba vsakega poštenega človeka v srce razžaliti, ker je očitno krivična. A kaj vidimo in čujemo o tem od naših sosedov? Menda niso še nikdar tako besno napadali Hrvatov, kakor

pri tej priložnosti. Toliko neumnosti, zlobe in hinavščine se že zdavnej ni opazilo po laških, mažarskih, nemških in srbskih časopisih.

Kdor je bral te dni takozvane merodajne časopise (!) za javno mnenje evropsko, ta se je moral čuditi, kako je mogoče napisati toliko neumnosti in laži o tako jasni stvari, kakor je ravno to vprašanje o zavodu sv. Jeronima v Rimu. In zakaj besne ti sosedji? Samo zato, ker je sveti oče papež imenoval ta zavod za hrvaški narod, kateremu tudi brez vsakega dvoma pripada. Ko bi se bil uredil kakšen tak zavod za Mažare, Nemce, Italijane ali Francoze, ne bi bili ti naši ljubeznjivi sosedje niti zinili o tem, saj vemo, da jih sicer cerkvene zadeve malo zanimajo. Zdaj pa vpijejo vsi brez izjeme, ker se stvar tiče Hrvatov. Žalostno je, da v tem društvu nahajamo tudi Srbe, ki so s tem pokazali, kako so nezmožni sosedje Hrvatov in kako radi podpirajo sovražnike hrvaške, a morali bi vedeti, da so ti sovražniki ob enem tudi njihovi. A še žalostnejše je, kar opažamo na samem Hrvaškem.

Ves hrvatski narod se je vzdignil, da v javnih skupščinah izjavi zahvalo sv. očetu za urejenje hrvaškega kolegija, a ob enem tudi izreče svojo nevoljo proti napadačem na ta kolegij. Toličke pravice si menda vendar sme prisvajati hrvaški narod po svojem ustavu. A to je tudi veljalo, dokler niso italijanski lažnjivci raztrosili po italijanskih časopisih grdo laž, da so Hrvati na meetingu v Zagrebu razžalili italijanskega kralja. To je bil seveda le manevar, da se opozarjajo avstro-ogerske oblasti na nevaren (!) pokret na Hrvaškem, ki bi mogel imeti še neugodnih posledic za avstro-ogersko diplomacijo. In glej, Italijani so s tem manevrom vspeli. Hrvaška vlada že sama na sebi ni bila prijazna temu pokretu, njej je seveda vsak narodni pokret nemil, pa je zato s početka v uradnem listu hrvaški narod mirila, češ, naj nikar toliko ne vpije radi te zadeve v Rimu, saj je stvar v dobrih rokah, a takšno vpitje pa bi moralo stvari le škoditi. Toda hrvaški narod, že tolikokrat opeharjen, ni verjel uradnemu zatrjevanju, marveč je še živahneje branil svojo pravično stvar.

Razumi se, da se je ves ta pokret vodil dostojno in v mejah zakona, a pri vsem tem ni bil po volji merodajnim krogom, ker se je pri tej priložnosti pokazalo, da je hrvaški narod tako probujen in tako odločen v borbi za svoje pravice, kakor ga do zdaj protivniki še nikdar niso videli. Ta velika in složna manifestacija hrvaške misli v celem hrvaškem narodu je silno zbudila vladne kroge in glej — ban je zabranil skupščine po Hrvaškem in Slavoniji, a istotako bosensko vlada po Bosni. S tem pa seveda niso zabranjene izjave poedinih društev, ki se še neprenehoma pošiljajo hrvaškim opozicijskim časopisom.

S tem činom je hrvaška vlada popustila italijanskim kričadom, a odvzela hrvaškemu narodu ustavne sredstvo, da se brani kot zrel narod proti krivici in nasilju, ki se mu nanaša od njegovih protivnikov. Iz vsega tega se vidi, da se Hrvati ne morejo zanašati na drugega prijatelja, nego na sveto stolico in hrvaški episkopat, ali je pri vsem tem čvrsto prepričan, da bode s to pomočjo zmagal vse sedanje svoje sovražnike, kakor je nekdaj obranil svojo s krvjo napojeno zemljo Turčina pod kršćansko zastavo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. septembra.

Vlada in volitve na Češkem.

O tem piše praška »Politik« mej drugim to-le: Člana načelstva državno-zborskega mladočeškega kluba, dr. Stransky in dr. Pacak, sta bila pred nedavnim pri ministerskem predsedniku Koerberju, obenem sta pa konferirala tudi z ministrom Rezekom. Pri teh razgovorih se ni šlo za nikaka pogajanja, marveč imeli so le namen, da zastopniki vlade in češke delegacije nekoliko pojasne svoje stališče, želje in zahteve. Najbolj pa je veljal razgovor bližnji deželno-zborski volitveni borbi in njenemu učinku na položaj v poslanski zbornici. Iz pojasnil ministerskega predsednika sta uvidela zastopnika češke delegacije, da vlada glede

razmerja do zastopnikov češkega naroda ni česar ne ukrene, dokler ni znan na celi črti izid čeških volitev, ker pričakuje znatnih izprememb. Dr. Koerber se hoče prepričati, bode-li tudi v bodoče češki zastopniki edini reprezentantje češkega naroda. S stališča vlade je sicer ta radovednost kabinetnega načelnika opravičljiva in umevna, kajti vsako akcijo mora pričeti vlada z zavestjo, da bode korak čeških poslancev odobril tudi narod. Vsled tega pa je nujno potrebno, pravi konečno imenovani list, da se voditelji češkega naroda zavedajo tega in skušajo delovati na to, da bo v novem deželnem zboru vladala vsaj mej češkimi strankami potrebna edinost. Če bo vlada prepričana o tej edinosti, bo tudi vedela, da zastopa češka delegacija v državnem zboru res celotni češki narod.

Kompromis mej Staro- in Mladočešmi

za bližnje deželnozborske volitve je po raznih hudih časnih bojih vendar le gotova stvar in definitivno odobren od voditeljev obeh čeških strank. Posebni, v to svrhu izvoljeni pododsek, se je 19. t. m. sešel k sklepnim seji. Posvetovanja so se udeležili s staročeške strani: dr. Matuš, dr. Solo, tajnik Sedlak, za Mladočehe pa: dr. Celakovsky, Janda, dr. Herold in načelnik mladočeškega izvršilnega odbora dr. Skarda. Po goji, ki so jih vsi prisotni podpisali, so na kratko ti-le: Staročeški stranki se prizna gotovo število mandatov, nekako deset. Obe stranki se zavežeta, da solidarno podpirata postavljene kandidate. Vsaka stranka izda zase volivni oklic in objavi svoje kandidate. Mej kompromisnimi kandidati se nahaja tudi praški župan dr. Srb. V oficijelnem komuniqueju se naglašja, da je kompromis nujno potreben z ozirom na agresivni nastop nemških strank proti češkemu narodu. No, gotovi krogi sodijo, da so bili za voljnost Mladočehov merodajni kolikor toliko tudi agrarci, ki prete posebno mladočeški stranki oropati več mandatov. — »Nar. Listy« morda vkljub temu tudi s tem dogovorom ne bodo zadovoljni, kakor rohne proti kompromisu v češkem veleposestvu, ki se ni sklenil pod njih patronanco. Sicer je pa javna tajnost, da niti konservativni veleposestniki, še manj pa Staročeši niso zastavljali kdove koliko sile, da bi se uresničila kompromisna ideja.

Za državnozborske volitve na Ogerškem

vrše se na vseh straneh, predvsem pa v vladni liberalni stranki, velikanske priprave. Poslednje imenovano stranko podpira v brezmejni, vse znake »čistih« volitev imajoči agitaciji poleg vlade in njenih sredstev ter, moči, v prvi vrsti židovstvo, potem pa žal, po mnogih komitatih tudi katoliška duhovščina. Ne samo, da nastopa v mnogih krajih kot kandidat židovsko-liberalne stranke katoliški duhovnik, kakor kanonik Komlossy, marveč tudi v agitacijo za to cerkvi in veri sovražno stranko se spuščajo duhovniki. Tako ve poročati dunajska kršćansko-socijalna »Reichspost«, da se je v Galgoczu dne 16. t. m. vršil liberalni volivski shod, na terem je nastopil katoliški kaplan Horak in toplo priporočal liberalnega kandidata Rudnyanszkyja. Rekel je mej drugim, da niti zakoni niti vlada ne ovirajo katolikov v izvrševanju njih verskih dolžnosti (!) in da oni lažejo, ki hujskajo volivce proti svobodni-selnim (!) zakonom. Liberalizem, pravi, je osvobodil kmeta. (!) Vsled tega so liberalci prava ljudska stranka! Oni, ki se imenujejo ljudska stranka, so hoteli s tem imenom volivce samo slepiti. — Tako je nastopil ta mož proti edini pravi katoliški ljudski stranki. Toda vkljub takim nečudenostim ima ta stranka najboljšje upanje, da se pomnoži število njenih mandatov na 25 ali celo 30. Sam predsednik lib. izvršilnega odbora, baron Podmaniczky, namreč izjavlja: »Po mojem mnenju bo štela katoliško ljudska stranka v novem državnem zboru najmanj 30 poslancev; njena največja nesreča je samo to, da nima dovolj sposobnih kandidatov.« To je pač dokaz, kako se ljudstvo zaveda vrednosti mažarskega psevdoliberalizma, in kaže se tudi v dejanju, kjerkoli vlada s svojim terorizmom popolno ne zaduši ljudske volje. — V Ogerškem Staremgradu kandidira na liberalni program proti katoliško-ljudskemu kandidatu dr. Landauerju bivši katoliški

prvobornik dr. Günther, sklicujoč se na svoj — katolicizem! Kot publicist se je namreč svojedobno bojeval proti cerkveno-politiškim zakonom. — Poleg katoliške-ljudstranke pa povzročajo vladinovec velike preglavice socijalni demokratje, druga ogerska ljudska stranka, ki nastopajo z že znanim specialnim programom: popolna ločitev od Avstrije, prosto žganje in konfiskacija cerkvenega premoženja. Postavili so svoje kandidate v mnogih okrajih. Prodrli seveda ne bodo z vsemi kandidati, a strahu so pripravili liberalcem dovolj. — Liberalizmu bo prej ali slej odklenkalo tudi na Ogerskem, zato bo brezdvomno poskrbelo zatirano ljudstvo.

Car in socijalisti v Lille.

Da francoski socijalci ne kažejo nikakega navdušenja povodom carjevega obiska v Franciji, je znano vsakomur, kdor pozna socijalno - demokratiški program, vendar je postopanje socijalističnega zastopstva v mestu Lille, skozi katero se je peljal car Nikolaj s predsednikom Loubetom, pravi unicum. Kakor ostalim mestom, skozi katera se je vozila ruska carska dvojica, je tudi temu naročil prefekt, naj nekoliko okraši glavne ulice in zvečer razsvetli. Mestni župan se pa ni oziral na to povelje, marveč je vložil ugovor, in ko je čul, da se v njegovi odsotnosti vrše priprave za razsvetljavo, je te enostavno prepovedal. Nobene luči, nobene zastave za carja, je njegovo povelje. In res je vladala v mestu tema. Nekega stražnika, ki je od vladnih organov dobil povelje, naj čuva na železnici, je takoj pozval k sebi ter mu povedal, da mora stražiti samo v mestu. — Socijalist Millerand je pa še sedaj član ministerstva, katerega načelnik je pozdravil carja.

Španska vlada proti verskim redovom.

»Agence Havas« poroča iz Madrida: Vlada je izdala dekret, glasom katerega je naročeno vsem verskim in političnim društvom, naj v času šestih mesecev vpišejo naslove svojih društev in njih člane v zapisnike pri posamnih prefekturah. Inozemci naj se zglase pri dotičnih konzulatih. S tem se enostavno zabičuje, da se vsi redovi podvržejo obstoječim zakonom, ki so jih framašoni iztaknili mej starimi zaprašenimi akti. — Vladin namen pri tem početju je dvojen: Prvič hoče zvedeti natančno število obstoječih redov in redovnikov ter njih razmere, potem pa po francoskem načinu posesti po njih premoženju, redovnike pa izgnati iz dežele. Kako se ji načrt posreči, pokazala bo seveda bodočnost.

Z angleško-burskega bojišča

lord Kitchener, po svoji znani proklamaciji znova »zasloveli« angleški vrhovni poveljnik, zopet dalj časa ni poslal nikakega poročila. Njegov molk je vselej dokaz, da se Angležem ne godi posebno dobro. In res je sledilo Kitchenerjevemu molku te dni dvoje poročil, ki sta za angleško armado vse prej nego veselili. Prvo poročilo nosi datum 17. t. m. in pravi: Patulja grenadirskega polka, katero je vodil poročnik Rebow, je zašla na neko farmo blizu Reitsidinga (ob železniški progi Deaar-Naupoort, kjer so jo Buri obkolili in po daljšem boju ujeli). Poročnik in še en mož sta ubita, dva druga pa smrtno ranjena. En Anglež je utonil v bližnji vodi, ki jo je hotel preplavati, da bi poiskal pomoči. — Še bolj neugodno je pa za Kitchenerja drugo poročilo, ki smo je objavili včeraj mej brzojavkami, in v katerem se pripoveduje o lepi zmagi generala Bothe pri Utrechtu. Tega boja se je udeležilo, kakor pravi Kitchener v nadaljnjem dopolnilnem poročilu, do 1000 Burov. Angleški major Gougy je s svojimi ljudmi opazil najprej le 300 Burov na konjih. Ti so naglo poskakali s konj in hiteli na bližnjo višavo, od koder so obvladali vso okolico. Oči vseh angleških vojakov so bile kajpada obrnjene samo na ta burski oddelek in so se torej izredno začudili, ko so zaznali, da so jele dežiti burske kroglice tudi od desne strani, kjer ni bilo opaziti nikogar. Od dveh strani istodobno prijeto so bili Angleži nakrat brez moči in poraženi. Padla sta 2 častnika in 14 mož, ranjenih 5 častnikov in 25 mož, 5 častnikov in 150 mož je pa ujetih. Major

Gougy in še en drug častnik sta komaj ušla in prepustila vojake svoji usodi. To je pogum! Število burskih topov se je ta dan pomnožilo za tri. Istodobno jim je pa še burski voditelj Smuts pokazal, kak učinek je imel skrajni termin 15. septembra. Pod njegovim poveljstvom so Buri ubili 3 častnike in 20 mož, en častnik in 30 mož je pa ranjenih. Kaj se je pa zgodilo z ostalimi angleškimi vojaki, znani angleški »junak« French niti ne pove. — Poročila o takih porazih so za Angleže tem neugodnejša, ker dohajajo v času, ko hočejo angleški oficijozni prepričati ves svet, da burske armade sploh več ni in da je vojska končana. Taki dogodki pač najbolje osvetljujejo resničnost Kitchenerjevih izjav. In sedaj še preti vstaja v Kaplandu ter Bothovo prodiranje v Natal. Kolik strah imajo Angleži samo pred tem burskim generalom, je dokaz guvernerjevo povelje, da morajo znova pod orožje nataleski karabinierji, topničarji strelci in mejni vojaki. In vse to samo radi 1500 Burov, ki jih vodi Botha proti jugu! Lep zaključek dveletne vojske!

Dopisi.

Vrhnika, 16. septembra. Včerajšnji dan, 15. sept. 1901., ostane za Vrhniko in njeno okolico velepomniljiv! Vršil se je namreč ta dan I. občni zbor novoustanovljenega »Kat. političnega društva za sodni okraj vrhniški«. S tem se je konečno ustanovilo in je pričelo svoje delovanje društvo, na čigar ustanovitev se je že dolgo mislilo, čigar nujna potreba pa se je posebno zadnje čase živo čutila.

Navzlic silno slabemu vremenu — deževalo je, kot bi »iz škafa lilo!« — zbralo se je vendar precej nad 300 vrlih mož iz celega vrhniškega sodnega okraja popoldne ob 4. uri v veliki dvorani »Kat. Doma«. Načelnik pripravljavnega odbora otvori zborovanje, na kar si društvo enoglasno z vzklikom izvoli začasnim predsednikom shoda veleč. gosp. dekana Gantarja. Le-ta navdušeno pozdravi vse navzoče ter se jim zahvali, da so se v tako mnogobrojnem številu odzvali povabilu. Imenoma pozdravi in zboru predstavi gospoda državnega in deželnega poslanca dr. Žitnika, ki je na prošnjo prišel na ta shod poročati o splošnem pol. položaju. Zatem pa prebere ob splošnem navdušenju in gromovitih živio-klicih pismo, s katerim sam presvetli knezoškof ljubenzjivo pozdravlja današnji shod, izreka veselje nad ustanovitvijo tega društva, pa vsem zborovalcem podeljuje svoj višjepastirski blagoslov!

Kaplan Bernik prebere nato pravila novoustanovljenega društva in povdarja izreden pomen njegov. Pred vsem bo to društvo budilo v duhih katoliških zavest. Ono sicer ne bo nikaka bratovščina ali cerkvena družba, a skrbelo bo, da se verski čut kot najdražji zaklad vsakega posameznika, družine, dežele, države povsod vpoštevata. Le ako bo kat. zavest res živa, skrbelo bo ljudstvo samo, da pridejo povsod, ne le v državni in deželni zbor, ampak sploh v vse javne zastope zgolj možje odločno kat. prepričanja. Na to hoče društvo delovati. Beseda »katoliško« je njegov program.

Budilo bo pa tudi stanovsko zavest. Posameznik dandanes ni nič; le v družbi je moč. Zato pa je tudi za kmete zadnji čas, da se združijo, da se tako začno skupno zavedati svojih pravic in javno v družbi se zanje potegovati. Da pa to morejo storiti, treba je, da so kmetje res zavedni, probujeni. Zato bo društvo širilo »Domoljuba«, širilo tudi druge dobre liste. Posebno pa bo še prirejalo shode, na katere bo vabilo poslance. Na ta način bo ljudstvo prišlo v dotiko z njimi, jih bo slišalo, bo samo presodilo njihovo delovanje in se prepričalo, da delujejo res v njegovo korist. Vse liberalne puhlice potem ljudstva ne bodo mogle zbegati. Enotna, tesna organizacija ljudstva v sodnem okraju vrhniškem pa njegova vzgoja potom listov in shodov, to je namen društva kateremu je zato le želeli, da z božjo pomočjo krepko raste in prospeva.

Zatem se je vršila volitev odbornikov. Enoglasno se je izvolilo pet odbornikov z Vrhnike, izmed ostalih pa se je izvolil za vsako faro po eden. Celotni odbor se je tako-le konstituiral: Franc Tršar ml., predsednik; dekan Gantar I. podpredsednik; ve-

leposestnik Anton Kobi (Borovnica) II. podpredsednik; občinski odbornik Matija Pečakaj, blagajnik; kapelan Bernik, tajnik; občinski odbornik Simon Ogrin; posestnik Janez Stanonik (Horjul); župan in posestnik Valentin Rihar (Polhov Gradec); predsednik krajnega šolskega sveta Matija Jerina (Preser); obč. odbornik Matevž Košir (Šent Jošt); župan in posestnik Josip Trobec (Črni Vrh); posestnik Jernej Vonča (Bevke); posestnik Janez Malavašič (Podlipa); posestnik Jakob Jelovšek (Zaplana); posestnik Franc Kržič (Rakitna).

Novoizvoljeni predsednik Franc Tršar prevzame takoj predsedstvo. Zahvali se za častno zaupanje. »Vem, — tako lepo poudarja! — da me niste izvolili samo radi moje osebe, marveč radi hiše naše, ki je bila vsikdar zvesta načelom katoliškim, katerim zvest hočem ostati vsikdar tudi jaz!« Zatruje, da se hoče vsikdar zavedati svojih častnih dolžnosti in delovati za procvit društva po geslu: »vse za vero, dom, cesarja!« Začenja pa svoje delovanje v društvu s tem, da pozove vse navzoče, da zakličejo trikratni gromoviti živijo presvetlemu cesarju Francu Jožefu I., sv. Očetu Leonu XIII. in »našemu od nasprotnikov tako sovražnemu, zato pa od nas tembolj ljubljenu knezu in škofu Antonu Bonaventuri!«

K besedi pride sedaj gospod poslanec Dr. Žitnik. V 1 in pol uri trajajočem, poljudnem in vrlo zanimivem govoru pojasnjuje splošni politični položaj. Omenja razvoj misli krščanske in narodne, očrta liberalizem in njega izraste in njegovo škodljivost za ljudstvo v verskem, gospodarskem in socialnem oziru. Povdarja, kako nesmiselno je vedno ščuvanje proti duhovščini, ki je vendar iz naroda samega izšla, in torej naroda zatajiti ne more in noče! Dalje govori o delavnosti kat. poslancev v državnem in deželnem zboru. Na celi vrsti zgledov dokazuje, kako imajo ravno kat. narodni poslanci vsikdar res edino le srečo ljudstva pred očmi, kako pa liberalni poslanci povsod ovirajo delo za ljudsko korist!

Občinstvo, ki je že ob nastopu gospoda poslanca burno pozdravljalo, sledilo je pazno celému govoru in ob sklepu z gromovitimi živio-klici pokazalo, kako res iz srca pa na srce je govoril odlični govornik.

Predsednik prebere še dve brzojavki, ki naj jih zbor odpošlje: eno Njega c. kr. visokosti nadvojvodi Francu Ferdinandu v zahvalo, da je izvolil prevzeti protektorat nad kat. šolskim društvom, drugo pa presvetlemu knezoškofu in nato ob splošnem navdušenju zaključi I. občni zbor!

Zavedni kat. - narodni možje sodnega okraja vrhniškega! Vrlo ste se obnašali ob volitvah! Na celi črti ste sijajno pokazali, da z lažnjivim in hinavskim liberalizmom nočete imeti nikake zveze! Prav tako! A sedaj pojdite še dalje! Združite se čim preje kot en mož v tem novem društvu in vztrajno pa neustrašeno se skupno potegujte v njem za svojo korist in srečo! Pomagajte si sami in Bog vam bo pomagal! Torej na delo! F. B.

Z Jesenic, 19. septembra. (Razno.) Volitve niso posebno razburjale duhov, ker so ti že ločeni. Par liberalcev, nekaj tovarniških uradnikov, nekaj nezanesljivih in nedoslednih mokačev, je razburilo Čopa s svojimi glasovi. »Gorenjec« je prišel v 60 iztisih agitirat, pa se mu je pod eno streho, kjer je prvo noč iskal prenočišča, da bi se drugo jutro razkropil po Jesenicah, silno slabo godilo. Hišna gospodinja: »No, sedaj pa le daj sem tiste kunje iz Kranja, grmado podkurim z njimi!« Sosedi: »Mati, škoda za grmado, bomo raje zvečer čaj skuhal, ker je precej mrz. To bo bolj nobel.« Gospodinja: »No le daj, nimam druzega, da podkurim.« »No, vzemite, toda kruh bi se kmalu pokvaril, ako podkurite s to nesnago.« In »Gorenjec« je bil na gromadi sežgan. Nekaj zanimivega se je pripetilo pri štetju glasov. Prvih dvanajst glasov je dobil Pogačnik, še le pri liberalni številki je prišel na vrsto — liberalni kandidat, kar je vzbudilo precej »muzanja«.

Iz Bele Krajine, 18. sept. V belokrajinski kroniki je zapisano, da je bivši belokr. kandidat g. Šetina 12. t. m., ko je izvedel, da je na Vinici tako častno propal, kar zapustil Črnomelj in si šel hladiti svojo jezico

na Stražni Vrh. Mislil si je, če je že na Vinici, na katero smo se najbolj zanašali, tak strašen polom, kaj bo pa še drugje!

Na Vinico je zahajal sam večkrat agitirat, pomagata sta mu pa še zvesta tovariša gg. Lovšin in dacar Šnitergal. In vse ni nič pomagalo. Ta pot na Stražni Vrh pa je bila zanj silno težavna. Gotovo si je mislil: Sio transit gloria candidati! In ko si je hladil v svojem Tuskulu razburkano srce, tedaj mu je prišel brez dvoma na misel dunajski Avguštín in si je mislil ali morda tudi pel: »Mein lieber Augustin, alles ist hin! Wein ist hin, Geld ist hin, und mein Mandat ist auch hin!« Kdaj so ga potem belokr. Vile spremile na dom s Stražnega Vrha, ni zapisano v belokr. kroniki. Pa je res velika škoda, da g. Šetina ni zmagal! Toliko gotovo še ni storil nikdo za svoje volivce, kakor bi bil on.

V Beli Krajini bi se bila zidala po njegovi obljudbi tvornica ali fabrika za krožnike, ki je pri nas res silno potrebna, poleg nje še tvornica za cement, ki je tudi potrebna, saj so vse belokr. hiše zidane. Železnica bi vodila na vsak zelnik. Sladkor bi se pocenil, vsaj ga kmetje veliko porabijo najbrž pri kislem zelju in fižolu. Kmetje bi dobivali prasce kar zastonj ali pa bi dobil vsak kmet za prasce po 60 glid., katere bi dal tudi lahko v kaso, kakor se mu je reklo. Toraj toliko zlatih obljub, pa še ni šlo! In poleg tega še toliko pomočnikov!

Gg. učitelji tovariši so se trudili v potu svojega obraza zanj. Eden izmed njih pa se je vendar le pritožil: Vse bi bilo dobro za nas, da le ni nedelje v tednu. Tako pa se nam podere v nedeljo v cerkvi vse, kar mi cel teden storimo. Oh kako žalostna izpoved! Koliko so se zanašali na ljudstvo, da imajo pri njem ves upliv, in zdaj to nezaupanje! In g. Šetina je propal proti g. Pfeiferju, o katerem so rekli, da je gluh in slep! O ti nehvaležno belokr. ljudstvo! Zapomni si:

Oj ti nesrečna Bela Krajina
Da nisi ti marala Fr. Šetina!

Potresi na Kranjskem l. 1900.

Vsled velike nesreče, ki jo je povzročil silni potres l. 1895 v Ljubljani in po okolici, se je začel omikani svet še bolj zanimati za te naravne prikazni in ustanovil se je na Dunaji osrednji odbor, ki ima nalog, da po vsej Avstriji nastale potrese študira, zabeleži, o tem izdaje svoja poročila itd. Posebno zanimanje za pojave potresov je na Kranjskem. Pod vodstvom c. kr. prof. gosp. F. Seidla v Gorici deluje na Kranjskem 220 potresnih štacij, ki vsak tudi rahli potres javljajo omenjenemu strokovnjaku po sistematično sestavljenih vprašanjih, iz katerih odgovorov se morejo dobiti vsi najvažnejši podatki o vsakem zazibanji zemlje in nje posledice. Iz statističnega poročila o potresih l. 1900 v Avstriji, spisanega po dr. E. Mojsisoviczu, izvemo sledeče:

Skupno število potresnih dni v Avstriji je bilo 169 (190 l. 1899).

Na posamezne mesece se razdele tako: Januvarij: 17 potresnih dni, februarij 15, marecij 16, april 15, maj 12, junij 6, julij 26, avgust 18, september 4, oktober 11, november 15, december 14 potresnih dni. Silnih potresov, ki bi bili povzročili veliko škodo, ni zaznamovali.

Važna upeljava pri opazovanju potresov se je tvorila s tem, da se je po skupnem dogovoru s c. kr. poljedelskim ministerstvom in direkcijo v Pribramu (na Češkem) v globočini 1100 m postavila registrirajoča seisometerska štacija, nad katero bode delovala jednaka štacija na površju zemlje in se bode tedaj lahko razvidel razloček.

Glede Kranjske zvemo iz poročila pa naslednje: Na celo leto pride 58 potresnih dni z 69 potresi.

Od teh je bilo 48 sporadičnih zazibljajev, 15 jih je bilo obsežnejših »autohtonih«, od katerih jih je bilo 6 v ljubljanski kotlini, 3 v gorovju okoli Vač in 6 jih je drugje po deželi. Najmočnejši potres je bil 21. jan. ob 0. uri 39 minut v ljubljanski kotlini, ki pa ni povzročil škode in je meril potresni obseg 35 km. Ta potres se smatra kot ponovitev onega iz l. 1895.

Ker ni bilo tedaj nobenega večjega potresa v tem letu in ker tudi število potresov pada, je to znamenje manjše delavnosti pogojev provzročiteljev potresnih nesreč in nas navdaja z mislijo, da smemo z mirnim srcem zreti v bodočnost.

Tedenski koledar.

Nedelja; 22. septembra: 17. pobinkošna, Tomaž Vilanov.; evang.: O največji zapovedi. Mat. 22. — Ponedeljek, 23. sept. Tekla devica. — Torek 24. septembra. Marija Devica, rešitev jetnikov. — Sreda, 25. septembra: Marija de Sok. — Četrtek, 26. septembra: Ciprijan m., Gerard šk. — Petek, 27. septembra: Kozma in Damijan mm. — Sobota, 28. septembra: Vencelj kralj. — Solnce izide 25. sept. ob 5. uri 57 min., zaide pa ob 5. uri 46 min. — Lunin spremi: Šeip 28. septembra ob 6. uri 34 min. — Muisica sacra v nedeljo, 22. septembra: V stolni cerkvi velika maša ob 10 uri: Mašo „Salve Regina“ zložil G. Ed. Stehle, graduale in sekvenco Ant. Foerster, ofertorij Moric Brosig. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Mašo „Salve Regina“ v D. dur zložil G. E. Stehle, graduale „Dolorosa et lacrimabilis es“ zložil Ant. Foerster in „Stabat mater“ zložil J. B. Fresch, ofertorij „Recordare Virgo“ zložil J. B. Bresch.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. septembra.

Zahvala prestolonaslednikova! Z

Vrhniko se nam poroča: Novoustanovljeno „katol. politično društvo za sodni okraj vrhniški“ je na svojem I. občnem zboru v nedeljo, 15. septembra, brzojavno pozdravilo njega c. kr. visokost nadvojvodo Franca Ferdinanda ter se mu zahvalilo, da je izvolil prevzeti protektorat nad katol. šolskim društvom. Takoj drugi dan je prejel društveni predsednik Fr. Tršar ml. sledečo brzojavko: »Njega cesarska visokost prejasni gospod nadvojvoda Franc Ferdinand se kar najpristrčneje zahvaljuje za izražena čutila udanosti in zvestobe.« — Po najvišjem naročilu njega visokosti pribočnik podpolkovnik pl. Kräus.

Pogreb škofa Šterka se je vršil danes dopoldne v Trstu. Udeležili so se pogreba kardinal dr. Missia, knezoškof dr. Jeglič in škof dr. Mahnič. V sprevodu so bile tudi slovenske cerkvene družbe. Od laških zastopnikov občinskega sveta je bil pri pogrebu le župan Sandrinelli in še ta samo v svoji lastnosti kot deželni glavar.

Dekana Arkota zmaga je ljubljanskega Tavčarja in sploh vso liberalno gardo, strahovito raztogotila. Vse so storili, kar je bilo le mogoče, delali so prav po hudičevu, in vendar propadli. V ljubljanskih »naprednih« krogih se govori, da je Tavčar od jeze nad Arkotovo zmago v svojem stanovanju tako grozovito razbijal, da se mu noben ni upal pred oči. Sami tega seveda nismo videli, verjamemo pa, da je to popolnoma istina. Kdor je kdaj Tavčarja videl, kako razbija po shodih, tisti ne bo dvomil, da je v jezi zaradi Arkotove zmage metal stole po sobanah in razbijal zrcala. — Prosto po »Narodu« in »Rodoljubu«, ki sta imela samo namestu besede »Arko« — »Božič«, namestu besede »Tavčar« — »škof«, namestu »liberalci« pa »klerikalci«. Kakor se vidi, »Narodovo« ropotanje radi Božičeve klaverne zmage v idrijskem okraju lahko sedaj prosto uporabljamo z ozirom na našo zmago v idrijskem mestu!

Iz celovške škofije. Poroča se nam z dné 20. sept. iz Celovca: Danes sta umrla dva zaslužna dušna pastirja krške škofije. V Zgornjem Mühlbachu nad Št. Vidom je umrl vč. g. župnik in kn.-šk. duh. svetovalec Janez Ubelaker. Porodil se je dné 30. apr. 1822 v Neugedeinu na Češkem, bil v mašnika posvečen dné 1. avg. 1847. — V Št. Andražu v labudski dolini je preminol vč. g. dekan in kn.-šk. konzistorijalni svetovalec Matija Tobeitz. Pokojni se je porodil dné 8. nov. 1824 v Št. Juriju ob Jezeru, bil v mašnika posvečen dne 2. jul. 1848. Bil je tudi kn.-šk. komisar na gimnaziji oo. benediktincev v Št. Pavlu. Pokojnikoma naj sveti večna luč!

Osebnostna vest. Na prvo tukajšnjo drž. gimnazijo pride pravi gimn. učitelj gosp. Milan Mencinger, ki je doslej služboval na gimnaziji v Kočevju.

Časniški glasovi o naši zmagi v Idriji. Znamenit napredek katol.-narodne stranke pri volitvah v mestnih skupinah dne 19. t. m. pripoznava vse časopise. Graška »Tagespost« piše, da bi dekan Arko pri ožji volitvi zmagal tudi brez soc.-dem. glasov, ker je Arko dobil pri prvotni volitvi 125 glasov, Majaron pa pri ožji volitvi le 113 glasov. »Slovenski Narod« seve vso krivdo nad svojim porazom v Idriji zvrča na soc.-dem., katero Malovrh (!) pauje včeraj za vlačugarsko in pravi, da so idrijski soc.-dem., ker so šli pri ožji volitvi glasovat za »nadušljivega popa«, pljunili na svoj soc.-dem. program in da so ponesnžili svoja soc.-dem. načela. Ta je pa debela! Soc.-dem. bi ravno zatajila svoja načela, ako bi šla pomagat liberalni stranki, tisti stranki, katere voditelj je rekel, da bi stranka na glavo padla, ako bi bila za razširjenje volivne pravice, tisti stranki, ki iz obč. mesta ljubljanskega na resolucije delavskih društev za delavska stanovanja niti odgovora ne da, tisti stranki, katere pristaši so v »Narodnem Domu« psovali delavce s »psi«. Nad liberalizmom je govorila Idrija ostro obsodbo, to »Narod« indirektno sam priznava, ko piše: »Napredna stranka ni za časa računala na tako velikansko udeležbo (Aha! Liberalci bi radi, da bi se ljudje ne posluževali svoje volivne pravice!) Od 300 volivcev jih je volilo 286, torej vsi v Idriji navzočni, razen treh«. Ob tako silnem udarcu liberalcem, katerega »Narod« z zgorajšnjimi besedami sam pripozna, se res ne čudimo »Narodovi« jezi in surovosti. Tolaži naj se po svoje, kakor se ve in zna, prav nič mu ne zamerimo, ako v svoji divji jezi sedaj piše: »Ljubljanski škof bo lahko od radosti razbijal zrcala in svojo kapo ob tla metal, kajti njegovi stranki se je posrečilo, česar bi nihče ne pričakoval«, — mi se veselimo ljudske zmage! — Dunajska krščanska socijalna »Reichspost« piše o naši zmagi pri zadnjih volitvah mej drugim to-le: »Kranjske deželnozborske volitve v mestni skupini so donesle katol.-nar. Slovencem pod vodstvom posl. dr. Šusteršiča lep vspeh. Ti niso vzeli liberalcem samo mestnega okraja idrijskega, marveč dosegli tudi v vseh slovenskih mestnih okrajih zelo častne manjšine. Vspeh je torej za liberalce prav malenkosten in temu primerno pomaga si tudi iz zadrege vse liberalno časopisje s par kratkimi praznimi frazami. »Vse nepremenjeno razun idrijskega okraja«, to je nekako vse, kar vedo povedati o nazadovanju slovenske liberalne stranke... Z vihrajočimi zastavami in žlindrasto zgodovinoso se podalili liberalci v boj, — za dva mandata, za en kmečki in en mestni mandat lažji vrnili so se nazaj«. — Nemško-nacionalni »Grazer Tagblatt« piše v »Narodovem« smislu. So pač ozke zveze mej »Narodom« in tem listom.

Računati ne znajo gospodje, ki so zbrani okoli »Slovenskega Nar.« Na vsak način bi radi zmago v nekaterih mestih proglasili za zmago vsega »naprednega razumnštva«, dočim je takoj, ako se pregledajo številke in liberalne večine, vsakemu jasno, da so davkoplačevalci podlegli polnoštevilno na volišče došlemu uradništvu. Takih »zmag« naj liberalci ne bodo preveč veseli. Uradniško premoč je slovensko ljudstvo zlomilo v nemškutarski dobi, pa jo bode tudi v dobi slovenskega lažiliberalizma! Kar se tiče Ljubljane, so naši somišljeniki takoj na volišču izjavljali, da pride okoli 300 naših volivcev, da markira stranko. Šlo se to pot ni za zmago v Ljubljani, zato tudi nismo razvili agitacije. In protest 300 davkoplačevalcev je tudi mnogo vreden, ako se pomisli, da je v liberalnem številu glasov do 600 uradnikov, da so liberalci svoje »koštrune« vlačili na volišče z dvanaestimi izvoščeki! Z bojem dne 19. t. m. smo prav zadovoljni, liberalci pa ne morejo biti, ker dne 19. t. m. smo mi pridobili, liberalci pa zgubili!

Liberalne oslarije. »O Idrija!« To je sedaj obupni klic, kateri vsakemu liberalcu vrže koleščke njegove pameti iz tečajev. V uredništvu »Slovenskega Naroda« se je moralo včeraj hudo goditi liberalni pameti. Poslušajte ljudje naslednjo modrost »Naro-

dovo«: »Ker so idrijski socijalni demokrati s tako navdušenostjo šli v boj za klerikalnega dekana Arkota, zaslužijo prav posebno odlikovanje. Čujemo, da se ustanovi v Idriji posebna »Marijina družba za socijalne demokrati«. Vsek član dobi lastnoročno od škofa blagoslovljen roženkranc, »sodrug« Rinaldo pa še odlikovanje, bržčas bo imenovan za nebosca pri procesijah. Kadar pride škof v Idrijo, bo povabljen v farovško kuhinjo. Zmaga združenih socialnodemokratskih klerikalcev in klerikalnih socialnih demokratov se bo praznovala s slovesnim romanjem na Sveto Goro, kjer bo dekan Arko spokorjene socialne demokrati lastnoročno gajžlal, da pana zadnje ostanke »hudobnega duha«, ki morda še v njih tiči.« — Ponatisnili smo te »Narodove« besede dobesedno, da svet tembolj spozna liberalno budalost. Prav je naredila napredna stranka, da je predsednikom svojega »izvrševalnega odbora« izbrala dr. vit. Bleiweisla. Sedaj, ko je tako sramotno v Idriji pogorela, ga bodo liberalne glave nujno potrebovale!

Čuden, nesrečen slučaj. Iz Kamnika se nam piše: V četrtek, ravno ko se je imela pričeti volitev, raznesel se je po mestu glas: Berganta je kap zadela! Res je gosp. župan Luka Bergant, mož krščanskega mišljenja pa zmeren politik, nekaj minut pred 9. uro na pragu v mestni hiši padel in nezavesten obležal. Nekateri trde, da je bila res kap, zdravnika dr. Slajmer in dr. Geiger, ki sta popoldne prišla k njemu, sta pa menda z domačim dr. Pintarjem vred konstatirala, da so se mu samo od nesrečnega padca možgani pretresli. Popoldne se je bolnik toliko zavedel, da ga je bilo mogoče prevideti s sv. zakramenti. Tudi danes mu je bolje. Stanje gosp. Berganta, ki je drugič vdovec, ima pet nedoletnih otrok in je osebno ljubezniv mož, vzbuja veliko sočutje. — Ta nesrečni slučaj je igral tudi veliko ulogo pri volitvi. G. Bergant je imel biti predsednik volivni komisiji. Ni čudno, če je bilo vsled tega vse zmedeno, — seveda na naši strani. Mnogi naši ljudje so imeli opraviti z nesrečnim bolnikom, skušali mu oteti življenje, drgnili ga, spravljali na posteljo itd. Volitev je vodil potem prvi obč. svetovalec g. Orel. Ta čas so pa liberalni agitatorji imeli proste roke. Odpadel nam je glas g. župana in več drugih. — Uradništvo in nemštvo nam je bilo seveda naspr. in videlo se je jasno, kako grozno so se nekod bali naše večine. Taki, ki niso nikdar volili, so to pot sli volit — seveda z liberalci. Nekaj neumljivega se je zgodilo v smodnišnici. Liberalni volivci so imeli prostost, iti na volišče, — naši pa niso mogli! Liberalci so dalje izrabljali kamniško železnico za svoje agitacijske namene, češ da so naši poslanci za zvezo s Štajersko čez Domžale, liberalni pa čez Kamnik. To neresnico smo zadnjič na shodu ovrgli in vprašanje o železnici točno pojasnili. A agitatorji so svojo naprej gonili. Še to neumnost so si izmislili, da če mi zmagamo, je velika nevarnost, da se preloži sedeža okr. glavarstva in sodišča iz Kamnika v Domžale. In kaj bo potem še v Kamniku! Ta laž je tako debela kakor puhla. Kdo bo prelagal glavarstvo in sodišče tja doli na rob okraja! — Agitacijsko sredstvo je bilo tudi, kakor že večkrat, konsumno društvo, katerega bodo menda »klerikalci«, če zmagajo, takoj zasnovali v Kamniku. Res so na ta lim vjeli nekaj volivcev. Kamničani tako neumni nismo, da bi ustanavljali konsum, katerega v Kamniku v resnici treba ni, in s tem škodovali trgovcem tudi našega mišljenja; res pa je, da si bo kamniška okolica, ki je, kakor je zadnja volitev nepobitno pokazala, — v 11 farah od Tunjic do Kamnika je bil en cel liberalni glas — torej skozi in skozi naša, in se od dne do dne bolj probuja in v katoliškem mišljenju utrjuje, da se bo naveličala podpirati pri kupovanju in naročanju ljudi, ki s tako silonasprotujejo njihovemu prepričanju, ampak se oprijela mož, ki so z njimi enega mišljenja. To si dobro zapomnite! Pripišite pa sami sebi! Pretežne radikaljske liberalne večine bi itak ne bili

mogli odvagati — v Trziču je tudi nemštvo in uradništvo drugače odločilo, kakor smo pričakovali — vendar, ko bi naštetih okoliščin ne bilo, bi bilo razmerje glasov pri nas drugačno. Naša stranka ima zadnji čas nesrečo, da ji zginjajo najbolj delavni in odločni možje. Že to leto sta umrla Murnik in Fischer, ki sta pri volitvi veliko delala. Kdor pa pride od drugod k nam novih ljudi — in teh je precej — je vse liberalno. Toda ni nam pogum upadel! Storili smo svojo dolžnost, zato smo mirni in neustrašni, četudi to pot nismo zmagali. Cesar nismo dosegli enkrat, bomo dosigli drugič. Liberalne mestne trdajave se majejo! Ena je že padla! Druge bodo šle zanjo. Mi napredujemo, če tudi polagoma, pa sigurno! Živela Idrija! kličemo katol. nar. Kamničani. Vivant sequentes!

Iz Trziča se nam poroča: Volitve so končane. Zmagal je sicer v naši mestni skupini Kamnik-Trzič-Radovljica liberalni kandidat, ki se pa ima zahvaliti za to zmago edino le nemško-slovenski zvezi, osobito gorganskemu baronu Schwegelnu in dr. Šafferju, ki sta zanj po Trziču lovila glasove, in pa uradnikom teh treh krajev. Ako preštejemo oddane glasove obeh kandidatov, potem vidimo, da je vrlo meščanstvo bilo na strani katoliško-narodne stranke. Izmed 199 glasov, katere je dobil liberalni dr. Ferjancič, je gotovo najmanj 100 uradniških, dočim ni volilo našega kandidata veče. g. svetnika Fr. Špendala niti 10 uradnikov, vsi drugi glasovi so bili dani od vrlih, neustrašenih katoliških mož. — Agitacija je bila tudi pri nas od liberalne strani tako strastna in divja, da še kaj takega mirni tržani ne pomnijo. Razne laži, terorizem, odvisnost od delodajavcev, vse to je pripomoglo liberalnemu kandidatu do nenavadno velikega števila glasov. Nekaterim delavcem volivcem se je prepovedalo iti volit ali pa zapovedalo glasovati za liberalca, v nasprotnem slučaju se jim odpove delo. Omeniti moramo v prvi vrsti nemško-liberalnega tovarnarja Goekna, ki je ravno danes — tako se nam je sporočilo — izplačal volivca J. G., ker je kot pristen in odločen katolik po svojem prepričanju volil gosp. župnika. Do sedaj smo menili, da pozna g. Goeken, ki se smatra za trdega liberalca »prostost« tudi za druge, a varali smo se. Prepričan naj bo ta gospod iz »rajha«, da bo omejenjeni volivec shajal tudi brez njega. — Toliko rečemo, da vse sleparije in zvijače niso v Trziču imele zaželjenega vspeha, ker zmagala je tu katoliško-narodna stranka, naš trg je rešil svojo čast in zato pristrčna zahvala vsem neustrašenim katoliškim možem volivcem!

»Socijalizma« IX. in X. snopič je danes izšel.

Otvoritev Franc Jožefovega mostu bode v Ljubljani po »Narodovem« zatrdilu dne 4. oktobra. »Narod« pravi, da smo se mi zlagali, da bode otvoritev še le prihodnjo spomlad. Mi smo prinesli dotično notico danes teden, posneli smo jo pa iz sobotnega jutranjega uradnega lista. Menda je hotel uradni list župana na ta način opozoriti, da je jedino umesten dan za otvoritev 4. oktobar. Ako bode novi most do 4. oktobra gotov, »Narod« ne pove.

Istrski deželni zbor je imel 19. t. m. sejo, v kateri so se ponavljali običajni izgrediv italijanskih razgrajavcev. Ko je namreč poslanec Mandić začel govoriti hrvatski proti poročilu šolskega odseka o računih pokojninskega zaklada, so na galeriji začeli ropotati in žvižgati, da je predsednik moral ukazati, naj se izprazni druga galerija. Ko je poslanec Mandić v drugo govoril o agrarni komisiji, je nastal še hušji ropot, da je moral predsednik izprazniti obe galeriji. Hrvatski poslanci Spinčić, dr. Trinajstić in dr. Stanger so pozivljali vladu, da skrbi za red. Ko je začel govoriti dr. Trinajstić, je galerija zopet divje razgrajala, da se je predsednik zganil in ukazal, naj se odstranijo kričači. Kaj pomaga, ko vlada vse to mirno opazuje že sedemnajst let. Italijanska večina je na to sklenila, da se v Pulju ustanovi italijanski ženski licej.

Liberalna nesramnost. Piše se nam: Sinočnji »Narod« pripoveduje, kako je neki usnjar v Škofji Loki z grdimi besedami pognal kranjskega dekana in loškega župnika, ko sta pri njem agitirala. Resnica pa

je, da omenjenima gospodoma usnarj ni rekel niti žal besede in da ju je s sramotilnimi besedami pred usnarjevo hišo, ko sta v veži stala in z usnarjem govorila, žalil le s Pircem iz Kranja došli Rudolf Kokalj, agent zavarovalnice Donave. Gospod Koblar je Kokalju na mestu zagrozil s sodiščem. To pa ta agent sedaj tem bolj zasluži, ker tisto liberalno „olikor“, katero je on pokazal, podtika počke nemu usnarju.

Oproščenje od davka za delavska stanovanja. »Neues Wiener Tagblatt« javlja: Ministerstvo za notranje stvari izdeluje načrt zakona za prihodnje zasedanje državnega zbora, tičoč se olajšav za poslopja z zdravimi in ceneni stanovanji za delavce, mej tem tudi štirindvajsetletno oproščenje od davka. Mnogo se zato trudijo tudi naši poslanci.

Iz Vitanja. Čuje se, da je Jurij Lampret doma iznad Fužin v noči 15. septembra ustrelil med tri ponočevalce, ki so bili delavci za kose g. dr. L. Münzer-ja in jih poškrupil s ptičjimi svinčenkami. Udrli so v stanovanje, ter ga hoteli baje preteptati. Obstreljenci imajo polno svinca v nogah in otekajo. Sodnija bo odločila pravico.

Glasovi o volitvi v Kočevju in Ribnici. »Edinost« pravi, da jo je osupnilo, da je nemški kandidat dobil 37 glasov v Ribnici. Ko je tako, da Kočevci majorizujejo Ribenčane, pa naj bi ti poslednji varovali svoje stališče vsaj s tem, da bi ostali doma. — »Slov. List« pribija, da so ribniški slovenski liberalci šli glasovat za nemškega kočevskega kandidata, in spominja, da je napredni »Učit. Tovariš« pozival liberalno učiteljstvo, naj dela za nemškega kandidata. Upravičeno torej vpraša »Slov. List«: kako naj tako učiteljstvo vzgoji idealno slovenske može. Kako more takemu učiteljstvu slovensko ljudstvo zaupati svoje otroke?

S slovensko-nemške gimnazije v Celju. Gospod Josip Reisner, ki je poučeval jedno leto tudi v Celju, je imenovan suplentom na državni gimnaziji v VIII. okr. na Dunaju. Na slovensko-nemškem gimnaziju v Celju je napravilo sprejemni izpit in bilo sprejetih 67 uencev. Na celnem zavodu jo pa 167 uencev. Vprašanje je, kako bodo izhajale učne moči, pet učiteljev, pri tolikem številu uencev. Letos se je zmanjšal status profesorjev za enega, ker na mesto profesorja dr. Trtnika še niso poslali nikogar. Čudne razmere!

Knjige družbe sv. Mohorja za letošnje in prihodnje leto. Ravno kar je prišla »Družba sv. Mohorja« razposiljati svojim članom sestero letošnjih knjig, ki so: »Zgodbe sv. pisma VIII. snopič. — Pamet in vera. — Za srečo! Povest. — Umni kletar. — Slovenske večernice 53. zvezek. — Koledar za l. 1902. Izmed pisateljev, ki so sodelovali pri letošnjih knjigah, naj omenimo: Dr. I. E. Krek, Seigerschmied, Kosi, Meško, Malograjski, dr. Josip Vošnjak, Anton Janežič, Jakob Voljč, Jaklič (Podgoričan), Ivo Trošt, I. D. G., F. S. Pavletov, Fr. Štingl, Ljudmila, Bekš, Fr. Neubauer, Janko Oklič, Janko Podravsiki, Anton Logar, dr. K. Pečnik, Ljudevit Stiasny, Iv. Koprivnik, Fr. Podbor, Fr. I. Milovršnik, I. M. Dovič, Anton Medved, I. Fr. Rant. Kakor se vidi, je vsebina letošnjih knjig jako raznovrstna, kar bo mikavno za ude in bode krog družbinih članov, upamo, zopet pomnožilo. — Prihodnje leto izda »Družba svetega Mohorja« naslednje zanimive knjige: »Zgodbe sv. pisma« IX. snopič. S tem snopičem bodo končane »Zgodbe stare zaveze«, »Slava Gospodu«, molitvenik, »Poljedelstvo« spisal Viljem Rohrman, »Zimski večeri«, knjiga za odraslo mladino, spisal prof. Jos. Stritar, »Veliki trgovci«, povest, spisal Engelbert Gangl, »Koledar družbe sv. Mohorja za navadno leto 1903.« — Letos je število udov žal nekoliko manjše, nego lani. Prosimo svoje somišljenike, da obrnejo vso pozornost na to, da se število udov zopet pomnoži.

Ljubljanske novice. Sprevedniki na elektriški železnici nago-varjajo občinstvo kaj radi nemški. Ali nismo v slovenski Ljubljani? — Šolsko leto na tukajšnji učiteljski pripravnici se prične 24. t. m. — Gledališče. Slovensko gledališče prične jutri s svojimi predstavami, nemško pa dne 29. t. m.

Kranjski Nemci imajo jutri sestanek svojih zaupnih moč, na katerem se bodo

pogovorili o svojem stališču v deželnem zboru.

Nakup plemenskih bikov. Dodatno k notici o nakupu plemenskih bikov po deželnem odboru, prijavljamo dotične dneve in sicer: V Ljubljani dne 8. oktobra t. l. ob 9. zjutraj na dvorišču c. kr. kmetijske družbe na Poljanski cesti; v Jeličnem vrhu pri Idriji dne 14. oktobra t. l. ob 11. predpoldne, (na živinskem trgu); v Mokronogu dne 16. oktobra t. l. ob 11. predpoldne (na živinskem trgu); v Kranju dne 17. oktobra t. l. ob 9. zjutraj (na živinskem trgu.)

V znamenju kamenja in krvi. Iz podjunske doline na Koroškem: Nasprotniki naši vedno predrzneje dvigajo glavo, da bi zatrli Slovence na rodni njih zemlji. Žalibože, da jim slede v tem, da jim dajejo mnogokrat najboljšo oporo narodni odpadniki, rojeni Slovenci. To se je na jako žalosten način pokazalo minulo nedeljo, dne 15. sept. v Globasnici. Tam obstoji že več let gasilno društvo, ki je nemčurkim liberalcem trn v peti zato, ker ima — slovensko komando. Ustanovili so torej protivniki nasprotno gasilno društvo brez vse potrebe, samo da nagajajo slovenskemu prebivalstvu. Minulo nedeljo so blagoslovili svojo brizgalnico. Nasprotniki so tudi cerkveno slavnost izrabljali za svoje demonstracije. Slovenci se za izzivajoče početje nasprotnikov niso dosti zmenili. Po službi božji so se zbrali kakor navadno v svoji narodni gostilni. Nasprotniki so hoteli imeti izgrede, zato niso ostali na zbirališču in so prihruli pred našo gostilno, izzivat slovenske goste. Tam je začelo od nasprotne strani kmalu leteti kamenje in jednega naših, posestnika v Štebnu, so ranili do smrti! To so nasledki nesramnega nemčurskega hujskanja v povsem slovenskem kraju! Nasprotniki, med njimi seve — učitelji, so dosegli, kar so hoteli, v znamenju kamenja in krvi! — Liberalno-nacionalni listi dogodke minule nedelje že izkoriščajo v svoje peklenske namene, češ da so izgrede krivi — Slovenci. Seve, Slovenec je kriv vsega že s tem, da — sploh še živi!! Več o teh dogodkih še poročamo.

Cestne dirke kolesarskega društva »Ilirija«, ki se vrši jutri popoldne ob dveh iz Kranja v Ljubljano, udeležijo se naslednji gg. dirkači: Accetto, Curnik, Gottard, Hermens, Kolar (urar). Mavsar, Oblak, Petek, Speil Arnošt, Speil Slavoj in Zdravko. Maksimalni čas je določen na 48 minut. Dobitki v vrednosti 80, 50 in 30 kron, razdele se pri veselici vršeči se po dirki pri »Novem svetu«. Tudi tukaj nastopijo vozači na okrašenih kolesih pri umetni vožnji in vožnji v redah, na kar se prične »Coriandoli-Corso«.

Iz Vitanje gore se nam piše: Sicer me danes po slavni zmagi glava boli, ker pili smo ga. Kdo je plačal, komu to mar? Vendar vam poročam, da so bili naš oče župan navzlic pijači jako slabe volje, računali so namreč na 24 glasov, po imeniku je bilo 32 volilcev, a njih liberalni prerok je dobil le 15 glasov, če odštejemo uradniške glasove — dva manj kot Plantan.

Stavko stavcev imajo v treh tiskarnah v Trstu radi polemike lista »Indipendente« proti stavcem. Listi »Indipendente«, »Gazzettino« in »Avanti« so izšli v zmanjšani obliki.

„Südmark“ na Štajerskem ima letos 81 podružnic. Vseh podružnic ima to germansko društvo 191 ter približno 25.000 članov.

Nemški „Parteitag“ za Spodnje Štajersko se bode menda vršil dne 6. oktobra t. l. v Radgoni; udeležili se ga bodo vsi štajerski poslanci, ki so pristaši nemške ljudske stranke. Dr. Derschatta bo razpravljal o vseh dogodkih, ki so se vršili zadnji čas na političnem polju. Razpravljalo se bo tudi o gospodarskih vprašanjih. Govorili bodo tudi poslanci Walz, dr. Hoffmann Welenhof, Posch in odvetnik Mravlak.

Železniški promet na progi Gorenje Doliče - Velenje, ki je bil vsled povodnji ustavljen, se je včeraj zopet pričel.

Bismarckov trg je hotelo imeti vse-nemško društvo v Mürtzschlagu, a občinski očetje so to željo z devetimi glasovi proti šestim odklonili.

Napredek slovenske šole v Ameriki. V Jolijetu je v ravno kar pričetem šolskem letu v slovenski šoli 240 otrok. Treba je bilo dobiti še eno sestro učiteljico.

Iz novega sveta v domovino. Teden za tednom čitamo v tržaških listih, kako privajajo nazaj v domovino nesrečne ljudi, ki so šli iskat kruha onstran morja, ali so našli bēdo in ni ostalo drugega nego iti nazaj. Iz Brazilije pride v kratkem 300 ljudi, vse to po nalogu tamkajšnjega avstrijskega konzula. Te dni pa so se vrnile iz Santosa in Rio tri ogrske rodbine s parnikom »Adria«, na kateri jih je dal ukrcati avstrijski konzul. Taki reveži so ponajveč zapeljani po brezvestnih agentih.

Z gobami zastupila se je v Mariboru družina trgovca Sirkca. Po noči so morali poklicati zdravnike, katerim se je posrečilo rešiti vseh sedem zastupljenih oseb.

Nemški častniki pri avstrijskem cesarju. Poročali smo da se 26. t. m. preko Trsta in Ljubljane povrne jeden bataljon nemških vojakov s Kitajskega skozi Dunaj v Berlin. Naš cesar priredi na čast nemškim častnikom dne 27. t. m. obed.

Atentat na predsednika Loubeta. »Neue Freie Presse« javlja iz Pariza: Po noči se je streljalo na posebni vlak v Compiegne, vsled česar se je raznesel glas o atentatu na predsednika Loubeta. Kroglja je predrla v kupé, kjer so bile osebe, povabljene od Loubeta. V vlaku sta bila tudi policijski prefekt in kvestor zbornice poslancev, Guillemin. Sodi se, da je napadalec hotel streljati na oficijelni vlak sploh, da pokaže, da propaganda čina ne miruje.

Fotografirati ne morejo ruskega carja na francoskem, kjer se sedaj mudi. Vlada je prepovedala nastavljanje ob potih, po katerih se vozi car fotografske in kinematografske priprave.

Sejmi po Slovenskem od 23. do 28. septembra. Na Kranjskem: 23. v Senožečah. Višnjigori in Bučki; 24. v Črnomlju; 27. v Podbukovju in Borovnici. — Na slovenskem Štajerskem: 23. v Št. Juriju ob južni železnici; 25. v Bistrici, pri Sv. Rupertu in pri Sv. Trojici v Slov. goricah; 27. pri Sv. Urbanu pri Ptujju. — Na Koroškem: 23. v Zgor. Beli in Traberku. — Na Primorskem: 23. v Komeni in Borštu; 25. na Beli; 26. v Slivju, Gorici in Divači; 28. v Cevdatu, na Bukovi in v Bovecu.

Telefonska in brzojavna poročila.

Šmarje, 21. sept. Slava Idriji, ki se je prva izmed slovenskih mest odtrgala liberalizmu! — Katoliško izobraževalno društvo.

Maribor, 21. septembra. Nemško-nacionalno časopisje se silno boji, da bi jezuitje ne kupili neke bivše tovarne in da bi se v Mariboru ne naselili.

Trst, 21. sept. Laški klub v avstrijskem drž. zboru bode interpeliral v drž. zboru v zadevi zavoda sv. Jeronima v Rimu in utegne stvar spraviti v razgovor tudi v delegacijah. Hrvatski drž. poslanci v drž. zboru bodo v tej zadevi sprožili nujni predlog.

Split, 21. septembra. Z ozirom na izzivanje laških dijakov je predlagal v občinskem svetu državni poslanec Borčić, naj se v varstvo hrvatskega prebivalstva v Splitu oboroži občinsko policijo s puškami. Obč. svet je predlog sprejel.

Zagreb, 21. sept. Zasedanje hrvatskega sabora se prične 21. t. m.

Zagreb, 21. septembra. Vlada je odredila, da tudi občine ne smejo več

protestirati v zadevi zavoda sv. Jeronima. V slučaju, da bi še kaka občina protestirala, naročila je vlada glavarstvom, da se mora dotično občinsko zastopstvo takoj razpustiti.

Vratislava, 21. sept. V Hirschbergu je elektriška železnica povozila voz, napolnjen šolskih otrok. Več otrok je nevarno ranjenih.

Ungvar, 21. septembra. S samokresom se je tu končal vladni komisar za pomožno akcijo za gorenjeogorske Rusine, Edv. Egar.

Pariz, 21. sept. Pri konferencah carja z ruskimi in francoskimi državniki je bil navzočen tudi Leon Bourgeois, ki je bil svoj čas zastopnik Francoske pri konferencah v Haagu. Sumi se, da se je obravnavala burska zadeva, in pričakuje se znatnega rezultata, ki bode dal evropski diplomaciji mnogo dela.

Compiegne, 21. sept. Car Nikolaj je doposlal ministerskemu predsedniku ter predsednikoma obeh zbornic veliki križ Aleksander-Newskega reda, ostalim ministrom pa veliki križ reda belega orla.

Compiegne, 21. sept. Ruski zunanji minister grof Lambsdorff je imel daljši pogovor s francoskim zunanjim ministrom. Ministerskega predsednika je sprejel car v enourni avdijenci.

Pariz, 21. sept. Listi pišejo, da pride car vendarle za nekaj ur v Pariz. Z oficijelne strani se poroča, da je pričakovati vlaka s carsko dvojico v Pagny sur Moselle. Železniška proga je še vedno strogo zastražena.

Compiegne, 21. sept. Bivšega načelnika franc. generalnega štaba, generala Boisdreffre je vsprejel car na prošnjo v zasebni avdijenci. General je bil civilno opravljen. — Pri krstu hčerke ruskega poslanika grofa Montabello je car kumoval.

Gdansko, 21. septembra. Cesar Viljem je princu Tsunu podelil križ reda rudečega orla.

Rim, 21. sept. Nadškof Dvornik bo 30. t. m. v cerkvi zavoda sv. Jeronima slovesno konsekriran.

Bukarest, 21. sept. Pri Paloti je minulo noč skočil s tira brzovlak, v katerega se je zadel pozneje došli tovrstni vlak. Pri tej priliki je eksplodiral s petrolejem napolnjen voz. Vsi vozovi so jeli goreti. Osem oseb je ubitih, večinoma uslužbenci, več ranjenih.

London, 21. sept. (C. B.) Angleske izgube v bitki blizu Tarkastada so mnogo večje, ko se je sporočilo. Poleg častnikov je ubitih še 30 lancierjev, 34 pa ranjenih.

Umrlj so:

19. septembra. Jožefa Škerjanc, delavčeva hči 4¼ leta Rumska cesta 3. pljučnica.

V hiralnici:

18. septembra. Jakob Fajdiga, hlapec 60 let. carcinoma facii.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrci	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
20. 9. zvec.	735-8	14-2	sr. sever	jasno	
21. 9. zjutr.	735-1	10-5	sl. svzh.	megla	0-0
21. 9. popol.	733-1	20-9	sl. jvzh.	jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 15-0°, normale: 14-2°

Razglas.

Podpisano županstvo uljudno naznanja, da bode **dne 24. septembra t. l.**

nov živinski sejm na Frankolovem.

Ob enem se tudi s tem razglasa, da bode živinski sejm **potem vsako leto dne 17. marca in 24. septembra**; ako pa pride ta dan nedelja ali zapovedan praznik, sledi sejm naslednji dan potem.

Slavno občinstvo se uljudno vabi, da prižene živino mnogoštevilno, kupci pa za obilni obisk.

Županstvo Frankolovo, dne 21. avgusta 1901.

Župan: Štefan Jakob.

Spretna kuharica

ali ključarica išče stalne službe. Posebno se priporoča častiti duhovščini.
Dopise prosi pod **M. J.** poste rest. Ljubljana. 913 1-1

Emajlna glasure, prava, uporabna, katera se mnogo rabijo, n. pr. umivalniki, železje, les, kositar, kameniti predmeti, vodovodne škoklje, kojim dá porcelanu slično prevlako. V škaticah po 1/2 in 1 Ko. se dobiva pri trdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Františkanske ulice. Vnanja naročila po povzetju. 228 3 12-3

Na prodaj je vila Koželj-eva

blizu železnične postaje Skopno-Kopriva, pripravna za letovišče, pa tudi za vsako trgovino. Zraven je hlev, klet, vodnjak in vinograd. 849 3-1
Več se poizve v Trebach št. 93, pošta Opčina.

Mladeniški cvet.

Dijaški molitvenik.
Flos juvenilis
Libellus precum in usum studiosae juventutis priporoča
prodajalnica kat. tiskovnega društva (H. Ničman.)
Cena eksemplaru v platno vezanemu 2 K 20 h., v usnji z rudečo obrezo 2 K 60 h. Po pošti 20 h. več.

Dve deklici

se sprejmete na hrano in stanovanje v bližini slovenske dekliške osemrazrednice pri sv. Jakobu za mesečno plačo 16 gld. Vrt pri hiši. 915 2-1
Kje, se poizve v upravnistvu „Slovenca“.

Prodajalna s stanovanjem

vred se dá v najem meseca decembra v Ljubljani, Krakovski nasip, št. 24.
Več je izvedeti ravnotam 892 3-2

Katoliška bukvarna v Ljubljani

priporoča:
Missale Romanum (v obliki male póle) l. 1898, z največjimi mašami, in sicer:
1. V črnem usnji z marmor, ali rudečo obrezo K 43-20
2. V črnem usnji z zlato obrezo . . . K 44-40
3. V rudečem šagrinu z zlato obrezo . . . K 50-
Dobiti je ta misal tudi v še finejšem vezanju.
Missale Romanum (v četvorki) l. 1898, z največjimi mašami, in sicer:
1. V črnem usnji z marmor, ali rudečo obrezo K 36-
2. V črnem usnji z zlato obrezo . . . K 38-
3. V rudečem šagrinu z zlato obrezo . . . K 42-
Dobiti je tudi v še finejši izdaji.
Cene veljajo s proprijem vred za katerokoli škofijo. — V zalogi so misali s proprijem naslednjih škofij: Ljubljanske, gorisške, krške, lavantinske, poreško-puljske, tržaške in ogersko-hrvatskih.
Missae pro defunctis (v obliki male póle):
V črnem usnji z rudečo obrezo . . . K 6-60
V črnem usnji z zlato obrezo . . . K 7-44
Missae pro defunctis (v četvorki):
V črnem usnji z rudečo obrezo . . . K 5-16
V črnem usnji z zlato obrezo . . . K 5-76
Za one čast. gospode, ki zaradi slabega vida smejo vedno maševati »de Beata«:
Missale ad usum sacerdotum oaeoutientium (v obliki male póle):
V črnem usnji z zlato obrezo . . . K 19-20.

J. N. Potočnik,
krojaški mojster,
v Ljubljani, Sv. Petra nasip št. 2
se priporoča prečast. duhovščini v
izdelovanje
duhovenske obleke in talarjev
po najnovejšem kroju in po
nizkih cenah. 778 12-6

Ravnokar je izšla Družinska pratika

za leto 1902.
Družinska pratika dobi se na debelo in drobno v Ljubljani v teh-le trgovinah:
Xenda, Xrisper, Petričič na Mestnem trgu;
Ničman v Hopitarjevih ulicah, **Schmitt** pred Škofijo, **Xordik** v Prešernovi (Slonovi) ulici; pri **Žučarji** na Marijinem trgu; **Jevnikar** in **A. Turk** na Dunajski cesti, **J. Petrič** Sv. Petra cesta 2, **A. Auer** na Starem Trgu.

Vinarsko društvo v Tomaji na Krasu pri Sežani naznanja, da ima v svoji kleti

10 hl. bordovca za butiljke

iz lastnega vinograda na prodaj. Vino je močno ter sposobno za butiljke. Pristnost in naravnost garantirana vsestranski. Cena po dogovoru. 896 3-2

897 Priznana naravna 32-2
istrska vina
pošiljata po nizki ceni
Rebec & Zalaznik, Pulj.

Hiša z vrtom

v Šent-Vidu pri Ljubljani
se prodá iz proste roke. — Več se izve v Št. Vidu št. 15, blizu kolodvora. 812 10

Deklica

vzame se na hrano in stanovanje; na razpolago je tudi glasovir.
Naslov pové iz prijaznosti upravnistvo „Slovenca“. 900 3-3

Velika avstrijska zavarovalna družba išče

izfirjevalce (inkasente)

za Ljubljano in okolico; za sedaj proti proviziji.
Ponudbe pod „Ljubljana“ do 22 t. m. na upravnistvo „Slovenca“. 907 3-3

Važno! Za Važno!
gospodinje, trgovce, živinorejce.
Najboljša in najcenejša postrežba
za drogve, kemikalije, zelišča, cvetja, korenine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, **fotografske aparate in potrebščine**, kirurška obvezila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega čaja, ruma in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in solij za kopel. 304 27
Oblastv. konces. oddaja strupov.
— **Za živinorejce** —
posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, solitar, encjan, kolmož, krmilno apno itd. Vnanja naročila izvršujejo se točno in solidno.
Drogerija Anton Kanc
Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 3

Avgust Repič, sodar.
Ljubljana, Kolezijske ulice št. 16 (v Trnovem)
izdeluje, prodaja in popravlja vsakovrstne
sode
po najnižjih cenah. 679 26-11
Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

Hiša v Vel. Mengšu št. 28

obstoječa iz starih sob z vsemi pritliklinami, z gospodarskim poslopjem in bližnjimi štiri orale merečimi njivami, vsled ugodne lege pripravna za prodajalno ali gostilno, se pod ugodnimi pogoji

prodá
oziroma oddá v najem.
Natančneje se izve pri lastniku **A. Korbar-ju** istotam. 910 2-1

Prave kranjske klobase

velike po 18 krajc. ena. šunke s kožo ali brez kože po 90 krajc. klg., prešitje glave brez kosti po 40 krajc. klg., slanina in suho meso po 70 krajc. kilogram, salame po 80 krajc. klg. Vse to pošilja proti povzetju 657 8-6

Janko Ev. Siro v Kranju.

Tovarna pečij in raznih prstenih izdelkov
Alozij Večaj
Ljubljana, Trnovo, Opekarska cesta, Vel. ki stradan št. 9
priporoča slav. občinstvu in preč. duhovščini svojo veliko zalogo barvanih prstenih
pečij in štedilnih ognjišč
kot: rujavih, zelenih, belih, modrih, sivih, rumenih itd., kar najbolj trpežnih in po modernih modelih izdelanih. **Cene nizke.** 598 29-24
Lastni izdelek.
Ceniki franko in brezplačno.

ANT. PRESKER
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 16
se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo zalogo zgotovljene obleke
posebno na haveloke v največji izbiri po najnižjih cenah.
Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov. 7 68

Zopetno prevzetje gostilne.

Čast mi je velecejenemu občinstvu naznaniti, da sem vrlo dobro znano

gostilno „Pri Kamničanu“ ob Karlovski cesti št. 4

zopet sam prevzel, jo opremil z Auerjevimi svetilkami in sploh preuredil. Ker bom točil pristna dolenjska in istrska vina ter priljubljeno **Puntigamsko pivo** in bom skrbel za dobro kuhinjo, se velecejenemu občinstvu za mnogobrojni obisk najiskrenejše priporočam.
Z velespoštovanjem
917 1-1
Ivan Tomc.

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste revolverjev itd., vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na

troceevne puške

katere izdelujem samo jaz in katere se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najbolje priporočajo. — Ker se pečam samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje. — Z velespoštovanjem

Fran Sevčik, puškar v Ljubljani, Židovske ulice.
Ilustrovan cenik se pošlje na željo zastonj.

Gričar & Mejač Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata svojo popolnoma novo oskrbljeno zalogo obleke za
gospode, dečke in otroke
v najboljšem znano solidnem kroju po najugodnejši ceni.

Posebno praktične

obleke za šolarje, haveloke in površnike

kot posebno špecialiteto 865 6-6

Obleke iz najbolj trpežnega angleškega ševijota

* * * v različnih barvah in desenh. * * *

Živila MAGGI

so najboljša.

Maggi za zabelo

daje juham, omaki, sočivju itd.
nenavaden, čvrst, prijeten okus.

Zadostuje malo kapelj.

Steklenica od 50 l. višje.

Juhe v tabletih.
Tablet za 2 porcij 15 h.
Magijeve juhe v tabletih omo-
go čisto urno, samo s prillivanjem
vode, napraviti krepko, lahko pre-
bavljivo in zdravo juho.
19 različnih vrst.

Consommé- in Bouillon-škatlice.

1 Consommé-škatlica za 2 porcij
najfinejše močne juhe 20 h.
1 Bouillon-škatlica za 2 porcij
močne mesne juhe 15 h.
Se takoj napravi z vrelo vodo brez dru-
zega dostavka. 904 1

Jeden poskus bolji prepriča, kakor vsaka reklama.

Je dobiti v vseh prodajalnicah kolonijalnega blaga, delikates in dišav.

„ANDROPOGON“

(Iznajditelj P. Herrmann, Zgornja Poljskava)

je najboljše, vsa pričakovanja prekašajoče **sredstvo za rast las**, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nena-
vadnimi uspehi izkušena in zjamčeno neškodljiva tekočina,
ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 ted-
nov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo
zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado.

Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice **3 krone.**

Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani

pri gospodu 770 (8)

Vaso Petričič-u.

V zalogi imata tudi gg. E. Mahr in U. pl. Trnkóczy v
Ljubljani in S. A. Ranj v Kranji.

Preprodajalec popust.

Preselitev trgovine.

S tem najvljudneje naznanjam svojim naročnikom in slavn. občinstvu
sploh, da sem se s svojim

zavodom za izdelovanje vojaške oprave

preselil iz Slomšekove ulice v svojo novo zidano vogalno hišo

na Resselnovi cesti šte. 7

Zahvaljujoč se svojim čč. naročnikom za dosedanje zaupanje jih prosim
še daljne naklonjenosti

s spoštovanjem

ANTON REISNER

izdelovalec vojaške in druge oprave.

831 4-4

Ob tej priliki se priporočim gospodom enoletnim prostovoljcem za napravo
uniforme po najnovejših vojaških ukazih ter po zmernih cenah.

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

1098 40-31

4¹/₂ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojil-
nica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan
od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon šte. 57.

Štajerska
ROGAČKA
KISELA VODA Gempel in Styria-vrelec
OSVEŽUJOČA PIJACA. Nepresegljiva zdravilna voda.

Zastopnik za Kranjsko:

Mihael Kastner

v Ljubljani. 351 35-31

Izdelovatelj strojev za pranje

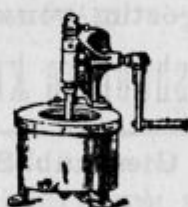
Kraus & Comp., Dunaj, XVIII., Währinger Gürtel 53.

Največa in najstarejša tovarna te vrste v Avstriji, prevzame napravo popolnih pralnic in razpo-
šilja zjamčeno dobre: 673 20-20

Pralne stroje
na par.

priznane najboljše
vrste, za na roko
ali na par, od
28 gl. do 2000 gl.

Centrifuge,

delujoče brez ropota,
za na roko ali na
par, od 140 gl. višje.

Najboljši
Wring-stroji

(za ožemanje perila) v
vseh velikostih, od
14 gl. višje.

Stroji za
valjanje
perila.

najboljše se-
stave, po 24 gl.
in višje.

Stroji
za likanje
perila

od 85 goldinarjev višje.

Natančni ceniki s podobami vseh strojev za pranje na željo brezplačno in franko.

Pozor!

Pozor!

Manufakurna trgovina
pri sv. Cirilu in Metodu v Ljubljani

Lingarjeve ulice, zraven loterije

prodajala bode od danes nadalje do 25. oktobra

radi preselitve

vse manufakturno blago

po tovarniških cenah.

Slavno občinstvo naj nikar ne zamudi te izredno ugodne prilike za najcenejši
nakup vseskozi dobrega, trpežnega blaga.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
**blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, korsetlje, prte** id

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolite pri naročilih
ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, dru-
štev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bo hvala tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 566 52-17

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfve ulice 4.

Mednarodna panorama

umetni zavod I. vrste,

v pritličju meščanske hiše.

Vhod s Pogačarjevega trga.

Razstava od nedelje 22. do 28. sept.:

Potovanje na sever, od Stavanger-a
do Hamerfesta in Severnega kapa.

Odprto vse dni, tudi ob nedeljah in praznikih, od
9. zjutraj do 9. zvečer. 911 1-1

Vstopnice za odrasle 40 h, za otroke, dijake in
voake od narednika niže 20 h.

Vsaki dan sveže, pravo bohinjsko

surovo maslo (Theebutter)

priporoča 906 8-2

T. Mencinger, trgovina s specerijskim blagom
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 44.

Cene brez konkurence!

**Veliko zalogo
jesenskega in
zimskega blaga**

priporoča po najnižji ceni

Anton Schuster

Špitalske ulice 7.

Najnovejše jopice in plašče za
gospe in deklice, kakor velika izber
okusno narejenih bluz.

Uzorcji na zahtevanje poštne prosti.

„Pri Tončku“.

893 5-4

Spodaj podpisani se uljudno priporočam
prečastitim cerkvenim predstojnikom, kakor
tudi slavnemu občinstvu v izdelovanje

KIPOV

cerkvenega in posvetnega značaja. Kipi se
izdelujejo iz različne tvarine, kot: marmorja,
peščenca, lesa in gipsa. Delo zagotavljam
točno in dovršeno. Cena delu primerna.

Odličnim spoštovanjem 789 10-7

Ivan Zalar, kipar,

Ljubljana, Kolodvorske ulice 34.

Raba tega v zamašek
vžganega znamenja in ru-
deče vrelske etikete se
priporoča kot varstvo proti
pogostim ponaredbam

Giesshüblske kisle vode.

10-38

Izvirek: **Giesshübl Sauerbrunn**,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.

Prospekti zastonj in franko

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in
vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u
v Ljubljani.

KADILCI!

ZAHTEVAJTE POVSOD
CIGARETNE PAPIRČKE

V KORIST DRUŽBI SV. CIRILA IN METODA,
KATERI SO MAJBOJŠI OD VSEH DRUGIH

GLAVNA ZALOGA:

JOS. ŠTOKA-TRST

Glavno zastopstvo za Ljubljano in okolice

ima tvrdka 878 10-4

Ivan Bonač v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dne 20. septembra.

Skupni državni dolg v notah	98.35
Skupni državni dolg v srebru	96.30
Avstrijska zlata renta 4%	118.80
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	96.65
Ogerska zlata renta 4%	118.45
Ogerska kronska renta 4%, 200	92.35
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1622 —
Kreditne delnice, 160 gl.	618 —
London vista	239.20
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.12

20 mar	23.40
20 frankov (napoleonor)	19.01
Italijanski bankovci	91.60
C. kr. cekini	11.32

Dne 20. septembra.

3-2% državne srečke i. 1864. 250 gl.	191.50
5% državne srečke i. 1860. 100 gl.	170 —
Državne srečke i. 1864. 100 gl.	212.50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95.20
Tisne srečke 4%, 100 gl.	145.20
Dunavske vravnave srečke 5%	256.75

Dunavsko vravnavno posojilo i. 1878	105.25
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94.25
Priporočne obveznice državne železnice	—
južne železnice 3%	342.90
južne železnice 5%	120.40
dolenjskih železnice 4%	—
Kreditne srečke, 100 gl.	398 —
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	49 —
Avstrijskega rudnega križa srečke, 10 gl.	47.75
Ogerskega	24 —
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	15.90
Rudolfove srečke, 10 gl.	56 —

Saimove srečke, 40 gl.	234 —
St. Genois srečke, 40 gl.	270 —
Waldsteinove srečke, 20 gl.	394 —
Ljubljanske srečke	63.50
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	261 —
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st.	5485 —
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	820 —
Akcije južne železnice, 200 gl. st.	83.50
Splošna avstrijska stavbinska družba	126 —
Montanska družba avstr. plan.	393.75
Tisovelska premogarska družba 70 gl.	420 —
Papirnih rubljev 100	252.75

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri izrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako izrebanje.
Kulantina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

i. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, i. Strobelsasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih
supirjev in vestni sveti za dosedo kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnic.